

Yrkande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2025-08-22

Nr 34, SLK-2025-00557

Tilläggsyrkande angående – Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa för år 2026

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Målet för täckningsgrad för anläggningsavgifter i VA-taxan sänks från 70 procent till 55 procent, beräknat som rullande treårsmedelvärde, från och med 2026.
2. Avgiften för villa (typhus A) fastställs till 316 650 kr för år 2026, vilket är en sänkning med 13,4 procent jämfört med 2025 års avgift.
3. Avgiften för flerbostadshus (typhus B) fastställs till 773 350 kr för år 2026, vilket är en sänkning med 13,5 procent jämfört med 2025 års avgift.
4. I övrigt bifall tjänsteutlåtandet.

Yrkandet

Göteborg står inför betydande utmaningar när det gäller bostadsförsörjning, samtidigt som den ekonomiska situationen för hushåll är ansträngd till följd av höga räntor, stigande byggkostnader och allmänt ökade levnadsomkostnader. I detta läge riskerar nuvarande inriktning – att 70 procent av kostnaderna för VA-utbyggnad ska täckas genom anläggningsavgifter – att utgöra ett reellt hinder för nyproduktion av bostäder. Avgiftsnivåerna har stigit kraftigt de senaste åren, vilket skapar kostnadsschocker för nyanslutna hushåll och riskerar att bromsa eller helt avbryta planerade byggprojekt, särskilt i småhusområden och vid flerbostadsbyggande i tidiga skeden.

Mot denna bakgrund bör Göteborgs Stad sänka målet för täckningsgrad av anläggningsavgifter från 70 till 55 procent, beräknat som rullande treårsmedelvärde, med start från och med 2026. En sådan förändring är inte ett avsteg från långsiktigt ekonomiskt ansvarstagande, utan en strategisk anpassning för att underlätta byggande, dämpa direkta kostnader och fördela investeringskostnader mer balanserat över tid.

I praktiken bör detta även innebära att anläggningsavgifterna för 2026 justeras ned till nivå motsvarande 55 procents kostnadstäckning. Det innebär att avgiften för villa (typhus A) fastställs till 316 650 kr, vilket är en sänkning med 13,4 procent jämfört med 2025 års nivå. Motsvarande avgift för flerbostadshus (typhus B) bör fastställas till 773 350 kr, vilket innebär en sänkning med 13,5 procent.

En sådan justering skulle skicka en tydlig signal om att Göteborg tar bostadsförsörjningen och hushållens ekonomiska situation på allvar, samtidigt som staden fortsatt kan planera långsiktigt för investeringar i VA-infrastruktur.



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-08

Ärendenummer SLK-2025-00557

Handläggare

Sara Thunberg

Telefon: 031-368 00 98

E-post: sara.thunberg@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa för år 2026

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Kretslopp och vattennämndens förslag till Göteborgs Stads vatten- och avloppstaxa som ska gälla från 2026-01-01 antecknas och överlämnas till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2026 enligt nedanstående punkter a till c.

- a. Kretslopp och vattennämndens förslag till brukningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2026, godkänns.
- b. Kretslopp och vattennämndens förslag till anläggningstaxa för vatten och avlopp i enlighet med nämndens bilaga 1 och som ska gälla från och med den 1 januari 2026, godkänns.
- c. Kretslopp och vattennämndens förslag om att föreskrifter för VA-taxa enligt nämndens bilaga 2, fortsätter gälla utan ändringar från och med 1 januari 2026, godkänns.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2025-04-23 § 78 att översända nämndens beslut om förslag till prislista för vatten och avlopp (VA) och föreskrifter för VA-taxa, att gälla från och med den 1 januari 2026.

Nämndens förslag till avfallstaxa 2026 är anmält till samma kommunstyrelsemöte.

Brukningsavgiften för typhushållet föreslås öka med cirka 7 procent till 2026 med en planering för ytterligare ökningar med 6 procent per år för 2027 och 2028. De fasta och de rörliga delarna för dricksvatten, spillvatten och dagvatten inom brukningsavgiften föreslås höjas olika mycket. Nämnden har gjort en översyn av självkostnaden för "Andra avgifter". Det innebär flera andra avgifter föreslås få en väsentligt höjd avgift till 2026.

Anläggningsavgiften för typhushållet föreslås öka med cirka 10 procent 2026 och med en planering för en höjning med 10 procent till år 2027. Nämnden har bedömt att beräkningsunderlaget är osäkert och har därför valt att inte lämna någon prognos om höjning inför 2028.

Ökningen av brukningsavgifter samt anläggningsavgifter förklaras till stor del av lagkravet att återställa fordran på taxekollektivet inom tre år, ökande kapitalkostnader på grund av behov av förnyelse och nyinvesteringar av ledningar och anläggningar samt i övrigt ökande verksamhetskostnader.

Föreskrifter för VA-taxa är en del av taxekonstruktionen för VA. Nämnden föreslår att föreskrifterna lämnas oförändrade inför 2026.

Stadsledningskontoret gör samma bedömning som nämnden gjort om föreslagen taxenivå för brukningstaxa 2026, anläggningstaxa 2026 och föreskrifter för VA-taxa.

Behovet av ny- och reinvesteringar av ledningar och anläggningar påverkar såväl kapitalkostnader som stadens totala låneskuld. Kontoret instämmer i nämndens bedömning om att staden står inför en lång tid med behov av höjda avgifter för taxekollektivet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadens kostnader för vatten och avlopp finansieras av taxeavgifter av abonnenterna. VA-kollektivets kostnader förväntas öka till cirka 1,8 mdkr år 2026 och nämnden bedömer att deras taxeintäkter för brukningsavgifter behöver öka med 8 procent till cirka 1,7 mdkr år 2026.

Förslag till höjda avgifter för 2026 förklaras av att nämnden har en fordran på taxekollektivet som behöver regleras, att kapitalkostnaderna ökar på grund av förbättringar och förnyelse av vattenförsörjning och avloppshantering samt ökade övriga verksamhetskostnader såsom generella prisökningar och personalkostnader. Vid utgången av 2025 prognosticerar nämnden fordran på abonnenterna till 43 mnkr. Förslaget för 2026 innebär att fordran förväntas vara reglerad i slutet av år 2026.

Branschorganisationen Svenskt vatten använder definierade typhus för jämförelse av taxor mellan kommuner och över tid. Brukningsavgiften i Göteborg föreslås höjas med i genomsnitt 7 procent år 2026 motsvarande 776 kr per år för villan (typhus A) till en årsavgift på 11 866 kr och en höjning med 5 187 kr per år för flerfamiljshuset (typhus B) till 92 946 kr. Vid en jämförelse mot andra kommuner med över 100 000 invånare ligger avgiften i Göteborg i den övre halvan av avgiftsuttagen, baserat på 2025 års brukningsavgift. Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig avgiften i Göteborg i den lägre halvan för brukningsavgiften. Göteborgs placering gentemot andra kommuner har inte nämnvärt förändrats mellan 2025 och 2026.

Anläggningsavgiften föreslås höjas med 10 procent, med vissa undantag, till totalt 402 150 kr för en villa (typhus A) och 985 650 kr (typhus B) för ett flerfamiljshus år 2026. I jämförelse med andra kommuner över 100 000 invånare har Göteborg den högsta anläggningsavgiften för villan, och den tredje högsta avgiften för flerfamiljshusen, baserat på 2025 års avgift. I jämförelse med GR-kommuner är anläggningsavgiften för villor den dyraste men bland de lägsta för flerfamiljshus. Göteborgs avgifter i relation till de andra större städer har varit relativt sett oförändrad jämfört med föregående år.

Stadens nämnder och bolag påverkas på samma sätt av förslag till taxa som övriga kunder i Göteborgs Stad. Cirka 25 procent av taxeintäkterna avser intäkter från Göteborgs Stad där de kommunala fastighetsbolagen står för en stor del av intäkterna.

Bedömning ur ekologisk dimension

Vatten är en viktig naturresurs och stabil vattenförsörjning och välfungerande avloppshantering är en förutsättning för en fungerande stad. Göteborg växer och

expanderar samtidigt som vattenförbrukningen minskar både per hushåll och sett till stadens totala förbrukning av vatten.

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) samt kommunallagen ska självkostnad vara grunden för avgiftsuttag. Kostnaderna för att producera dricksvatten består mestadels av fasta kostnader och påverkas därför inte väsentligen av kundernas förbrukning. Ökningen av de rörliga avgifterna för dricksvatten och spillvatten orsakas av att försäljning av dricksvatten minskar vilket innebär att förslag till bruksavgift per liter ökar för att kompensera för den minskade förbrukningen. Taxan är inte miljöstyrande men skulle kunna få positiva bieffekter genom att de rörliga bruksavgifterna ökar mer än de fasta bruksavgifterna.

Både vattenförsörjning och avloppshantering står inför en rad utmaningar. Stora delar av VA-anläggningarna har nått sin tekniska livslängd och är i behov av förnyelse. Förändrade havsnivåer, kraftiga skyfall och perioder av torka är exempel på hur klimatförändringarna påverkar vattnet. Andra utmaningar handlar om ökade kostnader för köpta varor och tjänster, underhåll av anläggningar och ledningar, samt hårdare miljökrav.

Behov av att rusta stadens vattenförsörjning och avloppshantering påverkar kostnaderna för staden och därmed för taxeavgifterna då vatten- och avloppshanteringen i Göteborg till stor del finansieras genom taxeavgifter.

Bedömning ur social dimension

Förslag till taxa för vatten och avlopp påverkar invånare, näringsliv och stadens egna verksamheter. En höjd bruksavgift på 7 procent kan sammantaget med övriga pris- och indexhöjningar i samhället få betydelse för den enskilde kunden. För boende i flerbostadshus ingår vatten och avlopp vanligtvis i hyran eller avgiften.

Höjning av anslutningsavgifterna utgör en begränsad del av byggkostnaderna vid nybyggnation och kretslopp och vattennämndens tidigare genomförda utredningar tyder på att nivån på anslutningsavgiften i stort inte påverkar bebyggelseutvecklingen.

Bilaga

Kretslopp och vattennämndens handlingar 2025-04-23 § 78

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2025-04-23 § 78 att översända nämndens beslut om förslag till prislista 2026 och föreskrifter för vatten och avloppstaxa att gälla från och med den 1 januari 2026. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen antecknar och överlämnar ärendet till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2026.

Beskrivning av ärendet

De abonnenter som är ansluta till det allmänna vatten och avloppssystemet och nyttjar kommunens VA-tjänster utgör VA-kollektivet. Taxan består av bruksavgifter och anläggningsavgifter. Med bruksavgift menas återkommande avgifter som kunden betalar för att de har kommunalt vatten och/eller avlopp. Det är både fasta och rörliga avgifter. Anläggningsavgift betyder engångsavgifter som kunden betalar för att ansluta fastighet till kommunalt vatten/och eller avlopp. Enligt LAV kan de kostnader som är nödvändiga för att driva VA-verksamheten finansieras genom taxor. VA-verksamheten ska drivas enligt självkostnadsprincipen, som finns i såväl kommunallagen som i LAV. Enligt rättspraxis och propositionen till LAV innebär det att såväl överskott (skuld till abonnent) som underskott i verksamhetens ekonomiska redovisning (fordran på abonnent) ska utjämnas inom tre år.

Verksamheten som utgör taxekollektivet består av kretslopp och vattennämnden samt vad det gäller rening av avloppsvatten av det kommunalt ägda aktiebolaget Gryaab AB. Gryaab ägs av 8 kommuner där Göteborg Stad är den största ägaren med 71 procent.

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att till kommunfullmäktige bereda underlag för VA- och renhållningstaxor. Nämnden har beslutat att översända nämndens förslag till prislista 2026 och föreskrifter för vatten och avloppstaxa att gälla från och med den 1 januari 2026. Till samma kommunstyrelsemöte som VA-taxan 2026 är även kretslopp och vattennämndens förslag till avfallstaxa 2026 anmäld.

Nämnden beslutade 2025-03-26 § 59 om ”Investeringsnomineringar 2026 och långsiktig investeringsplan för åren 2026-35”. Kretslopp och vattennämndens investeringsbehov för vatten, avlopp och avfall perioden 2026-2035 uppgår till 16,8 mdkr, där 16,3 mdkr avser investeringar inom VA-verksamheten. Förslaget är något högre än föregående års nominering. Nämndens förslag till investeringsvolym kommer enligt nämnden medföra en kraftigt ökad låneskuld, ökade kapitalkostnader och därmed en ökad räntekänslighet. Investeringsvolymen kommer resultera i ett ökat taxebehov för en längre tid framöver.

Förslag till prislista för 2026 innehåller förutom bruks- och anläggningsavgifter även andra avgifter. Andra avgifter som tas ut när fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt LAV och ABVA (Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg) i något avseende. Andra avgifter beräknas utifrån bedömd självkostnad för respektive tjänst. Kretslopp och vattennämnden har gjort en översyn av avgifterna och flera av tjänsterna föreslås få en väsentligt högre avgift inför 2026.

Förslag till föreskrifter för VA-taxa

Inga ändringar i taxeföreskrifterna föreslås för 2026. Inför 2025 genomfördes några mindre ändringar i taxeföreskrifterna. De avsåg att omhänderta synpunkter från revisionen. Under 2025 kommer kretslopp och vattennämnden genomföra en utvidgad

utredning kring uppdraget från stadens budget 2024 att undersöka möjligheten att använda taxa som styrmedel för mer hållbar dagvattenhantering. Den utvidgade utredningen omfattar även fortsatt omhändertagande av revisionens synpunkter och nya rekommendationer från branschorganisationen Svenskt Vatten om kommunala föreskrifter. Denna utredning kan resultera i kommande förslag till ändringar i föreskrifter för VA-taxa att gälla från (tidigast) 2027.

VA-taxan utgör normgivning mot enskild och är i Göteborg fastställd av kommunfullmäktige genom två styrande dokument; Föreskrifter för VA-taxa samt Prislista. Senast beslutade versioner är gällande från 2025-01-01 och fastställdes av kommunfullmäktige 2024-11-21 § 468.

Förslag till VA-taxans bruksavgifter år 2026

Nedanstående tabell visar på raden "Taxeförändring" själva höjningen av nämndens intäkter från bruksavgifter i procent. Avgifterna förväntas höjas i genomsnitt med 7 procent 2026. Hur avgiftshöjningen slår för enskilda kunder beror på vilka typer av tjänster och vilken mängd som kunden nyttjar. Det finns både fasta och rörliga avgifter för tjänsterna dricksvatten, spillvatten och dagvatten och höjningen av avgifter för dem är olika.

[mnkr]	Utfall 2024	Prognos 2025	Plan 2026	Preliminär plan 2027	Preliminär plan 2028
Taxeförändring intäkter från bruksavgifter	+13%	+18%	+8%	+6%	+6%
Totala intäkter	1 474	1 679	1809	1914	2026
<i>Varav taxeintäkter</i>	<i>1 355</i>	<i>1 579</i>	<i>1705</i>	<i>1807</i>	<i>1916</i>
Totala kostnader	-1 530	-1 614	-1766	-1889	-2009
<i>Varav kapitalkostnader</i>	<i>-359</i>	<i>-423</i>	<i>-483</i>	<i>-561</i>	<i>-642</i>
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	-56,1	64,7	43,0	25,0	17,0
Skuld/fordran mot abonnent	-107,7	-43,0	0	25,0	42,0

Kretslopp och vattennämnden 2025-04-23 § 78

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxa baseras på nämndens bedömning att behov av intäkter från abonnenternas ökar med 8 procent till totalt cirka 1,8 mdr för år 2026 för att täcka kostnadsökning och reglera prognosticerad återstående del av fordran på taxekollektivet. Bruksavgifterna motsvarar 99 procent och anläggningsavgifterna cirka en procent av de totala taxeintäkterna.

Nämndens väsentligen höjda avgifter till 2025 innebär att nämnden ger ekonomiskt utrymme även 2026. Kretslopp och vattennämnden förväntas därmed under 2026 kunna helt reglera den fordran som nämnden har på taxekollektivet och är skyldiga att reglera inom en viss tidsperiod. Nämndens kostnader förväntas öka med drygt 150 mnkr till 2026 jämfört med år 2025 och 60 mnkr av dem förklaras av ökade kapitalkostnader.

Göteborgs befolkningen ökar samtidigt minskar över tid hushållens förbrukning av vatten per person. Nämndens förslag baseras på en något ökad försäljning om en procent av vatten till år 2026.

Nämndens preliminära prognoser om behov av höjningar av bruksningsavgifterna är 6 procent per år för 2027 och 2028. Prognoserna innebär att nämnden förväntas få en skuld till taxekollektivet då höjningarna av avgifterna överstiger förväntad kostnadsutveckling.

Tabellen nedan visar bruksningsavgifterna i Göteborg 2021-2025 per år samt förslag för 2026 och beräkning för 2027-2028.

Bruknings-avgift för typhus per år, (kr)	2021	2022	2023	2024	2025	Förslag 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Villa	6 831	7 730	8 275	9 362	11 090	11 866	12 578	13 333
Flerfamiljshus (15 lägenheter)	53 855	60 309	64 897	73 747	87 129	92 946	98 523	104 434
<i>Per lägenhet</i>	<i>3 590</i>	<i>4 020</i>	<i>4 326</i>	<i>4 916</i>	<i>5 809</i>	<i>6 196</i>	<i>6 568</i>	<i>6 962</i>

Kretslopp och vattennämnden 2025-04-23 § 78 och stadsledningskontoret

Brukningsavgifterna för båda typhusen i Göteborg har ökat med cirka 74 procent från 2021 till förslaget för 2026. Vid en jämförelse med andra kommuner med över 100 000 invånare ligger Göteborg i den över halvan av avgiftsuttagen, baserat på 2025 års bruksningsavgift. Vid jämförelse med GR-kommunerna placerar sig Göteborg i den lägre halvan för bruksningsavgiften. Göteborgs placering gentemot andra kommuner har inte förändrats nämnvärt mellan 2024 och 2025.

Förslag till VA-taxans anläggningsavgifter år 2026

Kretslopp och vattennämnden föreslår att anläggningsavgifterna till år 2026 ska höjas med 10 procent med vissa undantag till totalt 402 150 kr för en villa och 985 650 kr för ett flerfamiljshus. Förslaget innebär även prognosticerade höjningar av anläggningsavgiften med 6 procent till år 2027. Till år 2028 är prognoserna osäkra och nämnden har därför inte kunnat lämna någon prognos för året.

Det är upp till varje kommun att bestämma hur stor andel av kostnaderna för utbyggnaden av ledningsnätet som finansieras av kundernas anläggningsavgifter. Är täckningsgraden lägre än 100 procent så finansieras resterande del av de ekonomiska konsekvenserna, främst kapitalkostnaden, av hela VA-kollektivet genom bruksningsavgifterna.

Kommunfullmäktige tillstyrkte 2018-12-20 § 18 ett förslag från kretslopp och vattennämnden om en inriktning för anläggningsavgiftens täckningsgrad om att uppnå 70 procent till år 2021. Kommunfullmäktige tillstyrkte även att en långsiktig plan för att uppnå föreslagen inriktning ska redovisas i samband med nämndens årliga förslag till VA-taxa. Nämnden planerar för att anläggningsavgifterna 2026-2035 utformas så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procents kostnadstäckning som ett rullande treårsmedelvärde.

Tabellen nedan visar investeringsutgifter, förändring av anläggningsavgifterna samt olika mått för täckningsgrad.

Uppgifterna för 2027 och framåt innehåller stora osäkerheter och därför är prognosen för 2027 preliminär och nämnden har valt att inte lämna någon prognos för 2028.

	2024 utfall	2025 prognos	2026 (förslag)	2027 (plan)	2028 (plan)
Investeringsutgifter för utbyggnad av VA-anläggningen [mnkr]	253	224	272	341	260
Förändring av taxans anläggningsavgifter	+4%	+10%	+10%	+10%	(-)
Täckningsgrad					
Respektive år	75%	51%	70%	66,5%	72%
Rullande 3-årsmedel	68%	54%	66%	66%	69%
Rullande 15-årsmedel	62%	60%	61%	62%	63%

Kretslopp och vatten 2025-04-23 § 78 och stadsledningskontoret

Anläggningsavgifterna i Göteborg 2021-2025 per år samt förslag för 2026 och beräkning för 2027 visas i tabellen nedan.

Anläggnings- avgift för typhus per år, (kr)	2021	2022	2023	2024	2025	Förslag 2026	Prognos 2027
Villa	254 500	305 000	320 000	332 750	365 500	402 150	442 350
Flerfamiljshus (15 lägenheter)	620 750	743 500	781 250	814 625	894 250	985 650	1 084 200
<i>Per lägenhet</i>	<i>41 383</i>	<i>49 566</i>	<i>52 083</i>	<i>54 308</i>	<i>59 617</i>	<i>65 710</i>	<i>72 280</i>

Kretslopp och vatten 2025-04-23 § 78 och stadsledningskontoret

Anläggningsavgifterna har ökat med 58-59 procent från 2021 till förslaget för 2026. Vid en jämförelse gentemot andra kommuner med över 100 000 invånare har Göteborg bland de högsta avgifterna och det gäller även i för villan i jämförelse med kommunerna i Göteborgsregionen (GR) medan avgiften för flerfamiljshus är bland de lägsta i GR. Nämnden rapporterar att en del av förklaringen till att Göteborg har relativt sett höga avgifter kan vara att det på grund av markförhållanden och platsbrist är kostsamt att bygga ut VA-anläggningen i Göteborg. En annan kan vara att en del kommuner väljer att i högre grad än Göteborg finansiera VA-utbyggnaden med bruksavgifter i stället för med anläggningsavgifter.

Ekonomiska osäkerheter och risker för VA-taxan

Kretslopp och vattennämnden rapporterar att många kommuner har gjort betydande höjningar av VA-taxan de senaste åren, och fler höjningar är att vänta. Omfattande behov av förnyelse och nyinvesteringar utgör den enskilt viktigaste förklaringen till kostnadsökningarna. Kapitalkostnadernas andel av det som finansieras med VA-taxa kommer att öka från en fjärdedel av dagens kostnad till att motsvara cirka hälften av kostnaden inom 10 år. VA-avgifternas utveckling har en tydlig koppling till nämndens investeringstakt och räntenivå. Det osäkra omvärldsläget medför risker för avgiftsnivån som är svåra att överblicka.

Intäktsbasen i form av antal tjänster per typ och försåld volym vatten rymmer en något större osäkerhet än i föregående års taxeärenden, eftersom förslaget till VA-taxa beräknas tidigare på året.

Nämnden har i sitt förslag tagit höjd för att för en del av dessa osäkerheter för att minska risken för att fordran inte återställs i tid utifrån lagkraven.

Stadsledningskontorets bedömning

Förslag till taxa för 2026

Stadsledningskontoret gör samma bedömning som kretslopp och vattennämnden gjort om föreslagen taxenivå för brukningstaxa samt anläggningstaxa till år 2026 och föreskrifter för VA-taxa.

Nämnden har beslutat om förslag till VA-taxa för år 2026. Det innebär att nämnden rapporterar enligt stadens anvisning för hantering av taxor och avgifter och enligt kommunfullmäktiges budget 2024/2025. Nämndens förslag till taxa 2025 hanterades i särskild ordning genom kompletterande budget oktober 2024.

Kretslopp och vattennämndens förslag till taxa 2026 innebär att avgifterna höjs mer än prognosticerad kostnadsökning för det enskilda året. Överuttagen för år 2025 och 2026 förväntas täcka fordran som nämnden har på taxekollektivet från år 2023 och 2024.

Kretslopp och vattennämndens prognos för VA-kollektivets resultat 2025, i samband med delårsrapport mars, är i stort sett i nivå med budget. Stadsledningskontoret kan konstatera att utifrån nämndens förslag till taxeutveckling för de kommande åren återställs nuvarande underuttag på en treårsperiod i enlighet med befintligt regelverk och praxis.

Kommunfullmäktige beslutade 2018 om en långsiktig inriktning för anläggningsavgiftens utveckling med målet om en täckningsgrad om 70 procent till 2021, vilket nu har upphört. Förutsättningarna för stadens VA-utbyggnad och kostnadsutvecklingen har förändrats i förhållande till den situation som rådde 2018 och det går därför att överväga om det finns behov av att ge kretslopp och vattennämnden i uppdrag att återkomma med ett förslag till förnyad inriktning och strategi. I ett sådant uppdrag bör även ett förnyat resonemang föras kring vilken beräkningsmodell som ska gälla för verksamheten för bedömning av självfinansieringsgraden.

Finansiering på längre sikt

Nämnden rapporterar att vatten- och avloppskollektivets höjda avgifter de senaste åren är början på en längre tidsperiod med behov av höjda avgifter. Investeringar kan relateras till båda huvudmännen för vatten och avlopp/rening nämligen kretslopp och vattennämnden och Gryaab AB. Stadsledningskontoret delar nämndens bedömning om att det finns ett långsiktigt behov av höjda avgifter och konstaterar att brukningsavgifterna har höjts med 74 procent från år 2021 till förslag till avgifter 2026.

Stadsledningskontoret ser med viss oro på utvecklingen av nämndens låneskuld och den räntekänslighet som skulden innebär. Nämndens låneskuld är en väsentlig andel av stadens samlade låneskuld. Stadsledningskontoret ser positivt på att kretslopp och vattennämnden utreder fondering av medel och därmed söker lösningar på en långsiktig utmaning med behov av förnyelse och underhåll på vatten- och avloppsområdet.

Stadsledningskontoret bedömer att nämnden generellt skulle kunna utveckla sitt resonemang samt förhållningssätt för en ekonomisk hållbar taxeutveckling över tid.

Den långsiktiga taxeutvecklingen påverkas bland annat av nämndens val av genomförandetakt, ambitionsnivå och prioritering av investeringar. I nämndens investeringsnomineringar inför 2026 (2026-2035) föreslår nämnden 16,8 mdkr i investeringar för åren 2026-2035. Nämnden redogör för en prognos för hur avgiftsutvecklingen skulle bli som en konsekvens av investeringstakten men tar inte ställning till vad som är en hållbar ekonomisk utveckling för avgifterna.

Regeringens utredning om kommuners och regioners grundläggande beredskap (SOU 2024:65) är ute på remiss till kommuner och regioner där Göteborgs Stad är en av remittenterna. Syftet med utredningen är att stärka förmågan att leverera vattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och då ytterst krig samt utifrån de nya förutsättningar som följer av ett förändrat klimat. Regeringens betänkande föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och kommer sannolikt få en påverkan på taxekollektivets ekonomi men frågan om finansiering är inte klarlagd. I vilken omfattning och när taxekollektivets ekonomi skulle kunna påverkas beror på flera faktorer men förvaltningen för kretslopp och vatten bedömer inte att utredningen påverkar nämndens förslag till taxa för 2026.

Sammanfattningsvis föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen antecknar nämndens förslag till prislista och föreskrift för 2026 och överlämnar ärendet till budgetberedningen för beslut i samband med budget för 2026.

Magnus Andersson

Ekonomidirektör

Eva Hessman

Stadsdirektör



§ 78 Ärende KOV-2025-00123

Förslag till VA-taxa 2026

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till prislista för VA-taxa enligt bilaga 1, att gälla från 2026-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag att föreskrifter för VA-taxa enligt bilaga 2 fortsätter gälla utan ändringar 2026-01-01.
3. Kretslopp och vattennämnden sänder förslagen enligt 1 och 2 ovan till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Tidigare behandling

Ärendet har 2025-03-26 § 48 varit ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden.

Handling

Förvaltningen har 2025-03-31 upprättat ett tjänsteutlåtande i ärendet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2025-04-24

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Björling





Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-31

Ärendenummer KOV-2025-00123

Handläggare

Lisa Ahnoff, Hans Clausen

Telefon:

E-post: lisa.ahnoff@kretsloppochvatten.goteborg.se

Beslut om förslag till VA-taxa 2026

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till prislista för VA-taxa enligt bilaga 1, att gälla från 2026-01-01.
2. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag att föreskrifter för VA-taxa enligt bilaga 2 fortsätter gälla utan ändringar 2026-01-01.
3. Kretslopp och vattennämnden sänder förslagen enligt 1 och 2 ovan till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Ärendet togs upp för information i Kretslopp och vattennämnden 2025-03-26 §48. Nämnden förväntas senast i april besluta om ett förslag till VA-taxa. Förslaget ska utgöra underlag för kommunfullmäktiges beslut om taxa att gälla från 1 januari 2026.

Förvaltningen föreslår att intäkter från bruksavgifter höjs med 8 procent. En liten ökning av förväntat antal abonnenter och av förväntad sammanlagd vattenförbrukning, innebär att avgifterna i sig höjs med cirka 7 procent. För en typisk småhuskund innebär det en ökning av årskostnaden med cirka 780 kr.

Förvaltningen föreslår att anläggningsavgifterna höjs med 10 procent.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Föreslagna höjningar överensstämmer med planen i taxeärendet för år 2025. Förväntad konsekvens för förvaltningens ekonomi är att intäkterna återställer fordran från tidigare års underuttag, och att flerårsmedelvärdet av täckningsgraden för anläggningsavgifterna närmar sig 70 procent från lägre nivåer.

Identifierade osäkerheter rör till stor del investeringstakt och räntenivåer. Kapitalkostnaderna utgör en kraftigt växande andel av intäktsbehovet.

Reglering av fordran står för cirka 2 av de 8 procenten i den föreslagna taxeökningen för bruksavgifterna, medan ökande kapitalkostnader och ökande verksamhetskostnader står för cirka 3 procent(enheter) vardera.

Tabell 1. Effekt av föreslagna höjningar: Ökning i procent och kronor, samt avgift år 2026 inklusive moms för branschens typhus*.

	Typhus A		Typhus B	
	Ökning	Avgift 2026	Ökning	Avgift 2026
Brukningsavgift	7,0 % (776 kr)	11 866 kr/år	6,7 % (5 817 kr)	92 946 kr/år
Anläggningsavgift	10 % (36 650 kr)	402 150 kr	10 % kr (91 400 kr)	985 650 kr

*) Typhus A är en villa, och Typhus B ett flerbostadshus med 15 lägenheter. För komplett definition av typhusen, se sidan 14.)

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Vatten är vår viktigaste naturresurs. Utan en stabil vattenförsörjning och en välfungerande avloppshantering blir ett samhälle snabbt mycket sårbart. Vår ekonomi, välfärd, miljö och befolkning är helt beroende av att rent vatten kommer ur kranen, att smutsigt vatten renas och att regnvattnet tas omhand. Göteborg är inne i en flerårig fas där VA-taxan behöver höjas för att finansiera de nödvändiga kostnaderna för VA-verksamheten. När VA-taxan höjs blir den en alltmer kännbar kostnadspost för de som ska betala antingen direkt som fastighetsägare, eller indirekt via hyran.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Bilagor

1. Förslag till **Prislista för VA-taxa**, att gälla från 2026-01-01
2. Förslag till **Föreskrifter för VA-taxa** (oförändrade sedan 2025)
3. Statistik över **VA-taxans utveckling i Göteborg**
4. **Statistik över VA-taxa i svenska kommuner**

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om förslag till VA-taxa bestående av föreskrifter och prislista, att gälla från 1 januari år 2026. De beslutade förslagen skickas till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Uppdrag och juridiska förutsättningar

Vatten är vår viktigaste naturresurs. Utan en stabil vattenförsörjning och en välfungerande avloppshantering blir ett samhälle snabbt mycket sårbart. Vår ekonomi, välfärd, miljö och befolkning är helt beroende av att rent vatten kommer ur kranen, att smutsigt vatten renas och att regnvattnet tas omhand. Kretslopp och vatten har i uppdrag att fullgöra det lagstadgade ansvar staden har för en säker, effektiv och miljömässigt hållbar allmän vattenförsörjning och avloppshantering.

Enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) kan de kostnader som är nödvändiga för att tillhandahålla vattenförsörjning och avloppshantering finansieras genom taxor. Taxorna kan delas in i **brukningsavgifter** (årlig avgift) och **anläggningsavgifter** (engångsavgift för anslutning till det allmänna VA-systemet).

En grundläggande princip i LAV är att VA-verksamhetens behov av finansiering ska baseras på det som är **nödvändiga kostnader** för att leverera allmänna VA-tjänster. VA-verksamheten ska även drivas enligt självkostnadsprincipen, som finns i såväl kommunallagen som i LAV. Enligt rättspraxis och propositionen till LAV innebär det att såväl överskott ("skuld till abonnent") som underskott ("fordran på abonnent") i verksamhetens ekonomiska redovisning ska utjämnas inom tre år. Enligt LAV ska kostnaderna för VA-verksamheten fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är **skäligt och rättvist**. Principen är att kostnader för de olika ändamålen (tjänsterna) dricks-, spill- och dagvatten ska fördelas på de fastigheter som är anslutna till respektive ändamål.

Tidigare politiska beslut och handläggning

Enligt LAV är det kommunfullmäktige som beslutar om taxeföreskrifter. I Göteborg beslutar kommunfullmäktige även om avgifternas storlek. Kommunen kan välja att finansiera VA-verksamheten som följer av LAV med skattemedel, men det är ovanligt. Göteborg liksom de allra flesta kommuner i Sverige har full kostnadstäckning via taxan. Däremot skattefinansieras exempelvis verksamhet som rör dagvatten och skyfall utöver kommunens skyldigheter enligt LAV.

VA-taxan utgör normgivning mot enskild och är i Göteborg fastställd av kommunfullmäktige genom två styrande dokument; **Föreskrifter för VA-taxa** samt **Prislista**. Senast beslutade versioner är gällande från 2025-01-01 och fastställdes av kommunfullmäktige 2024-11-21, § 468 (SLK-2024-00672). I

taxeärendet för VA-taxa 2025 (Kretslopp och vattennämnden 2024-09-18 §188 0355/24) presenterades även planerade taxeökningar för åren 2026 och 2027.

Brukningsavgifterna består av rörliga och fasta delar. Vid beräkning av VA-taxans brukningsavgifter fördelas intäktsbehovet så att 40 procent tas ut genom fasta avgifter och 60 procent genom rörliga avgifter. Denna fördelning av fast/rörlig del har funnits sedan lång tid i Göteborg, och nämnden beslutade 2024-06-12, §135 (0355/24) att avslå förslag om att öka den fasta andelen. En hög rörlig del ger incitament att begränsa vattenförbrukningen.

Sedan 2018 arbetar förvaltningen med målsättningen att anpassa intäkterna från anläggningsavgifter så de täcker 70 procent av investeringsutgifterna för att bygga nytt ledningsnät och ansluta nya kunder. Detta utifrån ett beslut i Kommunfullmäktige 2018-12-20 § 18. En långsiktig plan för att uppnå inriktningen om 70% täckningsgrad ska redovisas årligen i samband med nämndens förslag till VA-taxa.

De kommunala föreskrifterna *Allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) 2017* fastslogs av kommunfullmäktige 2025-01-30 (§ 27, SLK-2024-00745). ABVA beskriver bland annat fastighetsägarens skyldigheter och att avgift enligt taxa ska betalas till Kretslopp och vatten.

De senaste åren har förslag till nästkommande års VA-taxa tagits upp för beslut i Kretslopp och vattennämnden i september. Det styrande dokumentet "Göteborgs Stads anvisning för hantering av taxor och avgifter" reglerar innehåll och handläggning av taxeärenden och där framgår att ett förslag till taxa 2026 ska beslutas av nämnden senast i april 2025.

Investeringsverksamheten har en mycket stor påverkan på förvaltningens kostnader och därmed på intäktsbehovet. Förslag till **investeringsnominering 2026-2035** tas upp för beslut i nämnden (KOV-2025-00192) parallellt med informationsärendet för VA-taxan. Förslaget till investeringsnominering grundar sig på förvaltningens **långsiktiga verksamhetsplaner för dricksvattenförsörjning och avloppshantering.**

Ekonomiska förutsättningar

Nuläge utifrån ekonomiskt utfall 2024 och budget samt prognos 2025

Det ekonomiska resultatet för VA-verksamheten 2024 uppgick till -56,2 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på -29,9 mnkr. Budgetavvikelsen var dock

något mindre än prognosen som låg till grund för taxeärendet för 2025. Kretslopp och vatten har en negativ skuld till abonnenterna. Det ackumulerade underuttaget av VA-taxa uppgick per 2024-12-31 till 107,7 mnkr.

Intäktsbehovet för 2026-2028 bedöms utifrån budget och prognos 2025, 10-årig ekonomisk plan för verksamheten, och utifrån investeringsnomineringarna. Med nuvarande tidplan för taxeprocessen finns endast januari månads utfall klart 2025 när detta ärende bereds.

Budgeten för VA-verksamheten 2025 bygger på att fordran delvis återställs under 2025. Investeringsstakten är en osäkerhet som påverkar resultatet för 2025, och därmed hur stor fordran som återstår till 2026.

Ekonomiska förutsättningar för år 2026 och framåt

Både vattenförsörjning och avloppshantering står inför en rad utmaningar. Stora delar av VA-anläggningarna har nått sin tekniska livslängd och är i behov av förnyelse. Förändrade havsnivåer, kraftiga skyfall och perioder av torka är exempel på hur klimatförändringarna påverkar vattnet. Andra utmaningar handlar om ökade kostnader för köpta varor och tjänster, underhåll av anläggningar och ledningar, samt hårdare miljökrav. Urbanisering, befolkningstillväxt samt behovet av att hitta rätt kompetens påverkar. Det förändrade säkerhetsläget innebär behov av mer robusta och redundanta anläggningar.

Förnyelse och nyinvesteringar innebär ökande kapitalkostnader i form av avskrivningar och räntor. (Förslag till investeringsnomineringar, se KOV-2025-00192). Kapitalkostnaderna utgör en allt större andel av de årliga kostnaderna för VA-verksamheten som ska finansieras genom taxan.

Kostnadsutvecklingen per ändamål dricks-, spill- respektive dagvatten skiljer sig något åt. De relativa kostnadsökningarna till 2026 är lite större för dricks- och dagvatten än för spillvatten. Detta avspeglas i förslaget till VA-taxa 2026 där avgifterna för dricks- och dagvatten ökat mer än för spillvatten (se tabell 3). På längre sikt förväntas kostnaden (och därmed taxans avgifter) för spillvatten öka mer, till följd av stora nödvändiga investeringar i bland annat pumpstationskedjor och avloppsreningsverk.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens förslag till taxa 2026

Förvaltningen föreslår att intäkter från brukningsavgifter höjs med 8 procent. och att anläggningsavgifterna höjs med 10 procent år 2026. Förslaget till VA-taxa 2026 utgörs av **Föreskrifter för VA-taxa** (oförändrade sedan 2025) enligt **bilaga 2** och **Prislista** enligt **bilaga 1**.

Behov av taxeintäkter 2026 med plan för 2027 och 2028

I tabell 2 nedan redovisas förenklad resultaträkning med plan för 2026, och en mycket preliminär plan för 2027 och 2028.

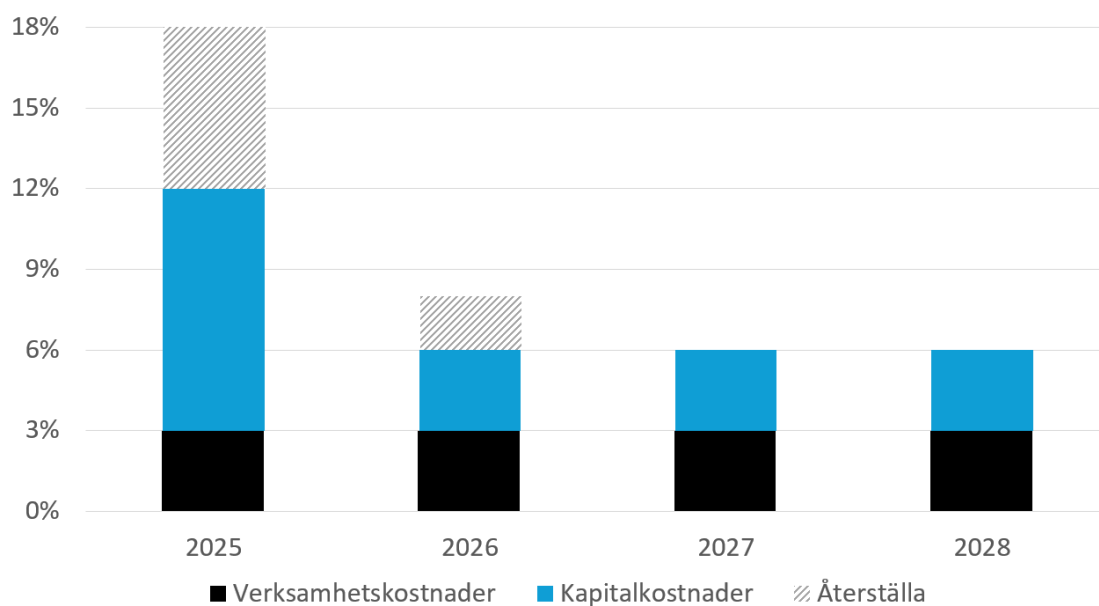
I figur 1 illustreras taxeutvecklingen i form av ökning i intäkter från brukningsavgifter, för åren 2025 (beslutad), 2026 (förslag) samt 2027-2028 (plan). Staplarnas delar visar på ett förenklat sätt hur stor del av ökningarna respektive år som motiveras av ökande kapitalkostnader, ökande verksamhetskostnader respektive reglering av skuld/fordran. Av de totala kostnaderna är det kapitalkostnaderna som väntas öka mest till 2026. Ökningen av övriga verksamhetskostnader väntas till stor del orsakas av generella prisökningar och en viss ökning av personalkostnader. Eftersom förslaget till taxa för 2026 tas fram tidigare på året jämfört med föregående år finns en större osäkerhet när det gäller verksamhetskostnaderna.

Taxeintäkterna 2026 behöver täcka verksamhetens kostnader 2026 inklusive drift- och kapitalkostnader, och dessutom återställa resterande fordran från underuttag 2023–2024. Det finns en rad osäkerheter kring kostnaderna för år 2026–2028, och förvaltningen har tagit höjd för en del av dessa osäkerheter för att minska risken för att fordran inte återställs i tid utifrån lagkraven. Om ränteutvecklingen blir gynnsam, och genomförandetakten för investeringarna lägre än nuvarande bedömning, kan behovet av taxeökning för 2027–2028 eventuellt bli lägre än planen som redovisas nedan.

Förvaltningen kommer under 2025 att utreda om fondering med start 2027 är lämpligt för att skapa goda förutsättningar för att klara de omfattande investeringar som förvaltningen identifierat behövs framåt. Fondering är inte inräknad i planerade kostnader och taxeökningar i tabell 2. Beslut om fondering är en av flera tänkbara orsaker till att taxan kan behöva höjas mer 2027 och 2028 än vad som anges som plan i tabell 2.

Tabell 2. Förenklad resultaträkning utfall, prognos och plan för VA-verksamheten 2024–2028. Negativt värde på "skuld/fordran mot abonnent" innebär en fordran till följd av tidigare underuttag av taxa. Plan 2027 och 2028 är mycket preliminära. Siffror avser miljontals kronor.

[mnkr]	Utfall 2024	Prognos 2025	Plan 2026	Preliminär plan 2027	Preliminär plan 2028
Taxeförändring intäkter från brukningsavgifter	+13%	+18%	+8%	+6%	+6%
Totala intäkter	1 474	1 679	1809	1914	2026
Varav taxeintäkter	1 355	1 579	1705	1807	1916
Totala kostnader	-1 530	-1 614	-1766	-1889	-2009
Varav kapitalkostnader	-359	-423	-483	-561	-642
Resultat (Förändring av skuld till abonnent)	-56,1	64,7	43,0	25,0	17,0
Skuld/fordran mot abonnent	-107,7	-43,0	0	25,0	42,0



Figur 1. Diagram över taxeförändringen 2025 (beslutad), 2026 (föreslagen) och 2027–2028 (planerad). Staplarnas indelning visar på ett förenklat sätt hur stor andel av respektive års ökning av intäkterna från brukningsavgifterna som motiveras av ökande verksamhetskostnader, ökande kapitalkostnader respektive återställan av fordran.

Investeringsbehov och kapitalkostnadernas utveckling på längre sikt

Kapitalkostnaderna utgör en allt större andel av det som VA-taxan ska finansiera. Förvaltningen bedömer att omfattande investeringar det kommande decenniet är

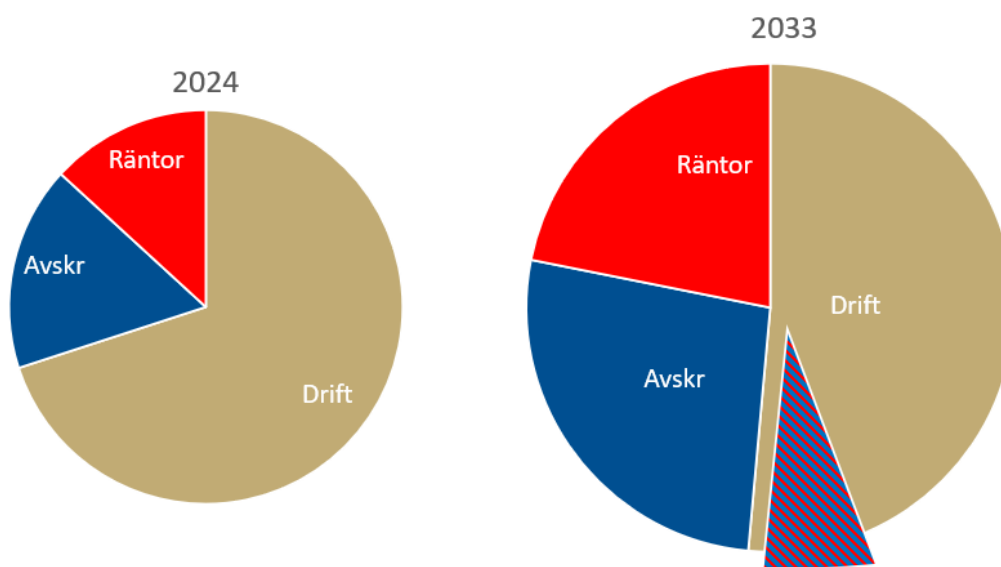
nödvändiga utifrån nämndens uppdrag. De årliga investeringsnomineringarna grundar sig på de mål och åtgärdsbehov som beskrivs i förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner för avloppshantering och för dricksvattenförsörjning.

I stadens budget 2025 anges att investerande nämnder ska värdera investeringar och redogöra för hur kommande kapitaltjänstkostnader kan minska. Förvaltningen hanterar detta i arbetet med nuvarande och kommande investeringsnomineringar och med budget. Utredning om eventuell fondering för investeringar är också en del av förvaltningens omhändertagande av skrivningen i stadens budget.

Omfattande behov av förnyelse och viktiga nyinvesteringar ligger bakom huvuddelen av de ökande kostnaderna. Kapitalkostnadernas andel av det som taxeintäkterna ska räcka till ökar stadigt, från omkring 25 procent i nuläget till omkring 50 procent inom ett decennium, och ännu mer på ytterligare några års sikt. Detta innebär en ökande ekonomisk påverkan på de som ska betala taxan, och en ökande räntekänslighet.

Nuvarande kostnadsnivåer är relativt låga i förhållande till nyttan för VA-kollektivet, delvis som konsekvens av att delar av nuvarande VA-anläggning är färdigavskriven, alternativt har finansierats med drift- eller skattemedel historiskt

I Figur 2 illustreras kapitalkostnadernas andel av de totala kostnaderna för 2024 och prognos för 2033. Illustrationen omfattar även Gryaabbs kapitalkostnader. Efter 2033 bedöms kapitalkostnadernas andel öka ytterligare, när effekterna av stora investeringar som Nya Rya och kompletterande råvattentäkt slår igenom.



Figur 2. Illustration av kapitalkostnadernas andel av de totala kostnaderna 2024 och prognos för 2033. Cirkeldiagrammens bitar är ungefärliga och inkluderar även (Göteborgs andel av) Gryaabbs kapitalkostnader. Efter 2033 förväntas kapitalkostnadernas andel öka ytterligare, vilket principiellt illustreras med triangeln-

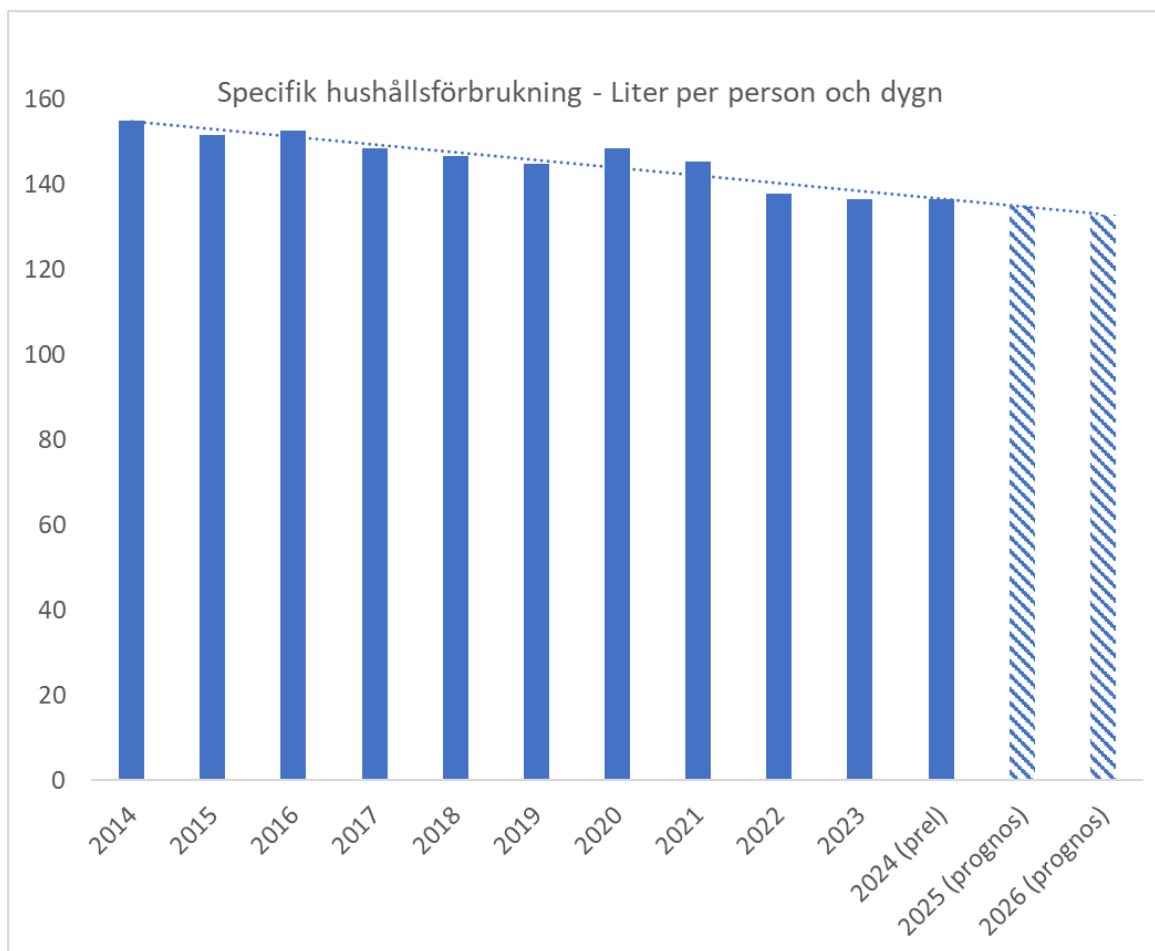
Brukningsavgifter

Brukningsavgiften är en årlig avgift, och de viktigaste beståndsdelarna är:

- Fast avgift för dricksvatten och spillvatten, som baseras på storlek på vattenmätaren. De flesta fastigheter i Göteborg är anslutna till både dricks- och spillvatten, men undantag finns.
- Fast avgift för dagvatten, som baseras på dagvattensservisens dimension. En relativt stor andel av fastigheterna i Göteborg har inte denna vattentjänst.
- Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten, som baseras på uppmätt volym använt dricksvatten.

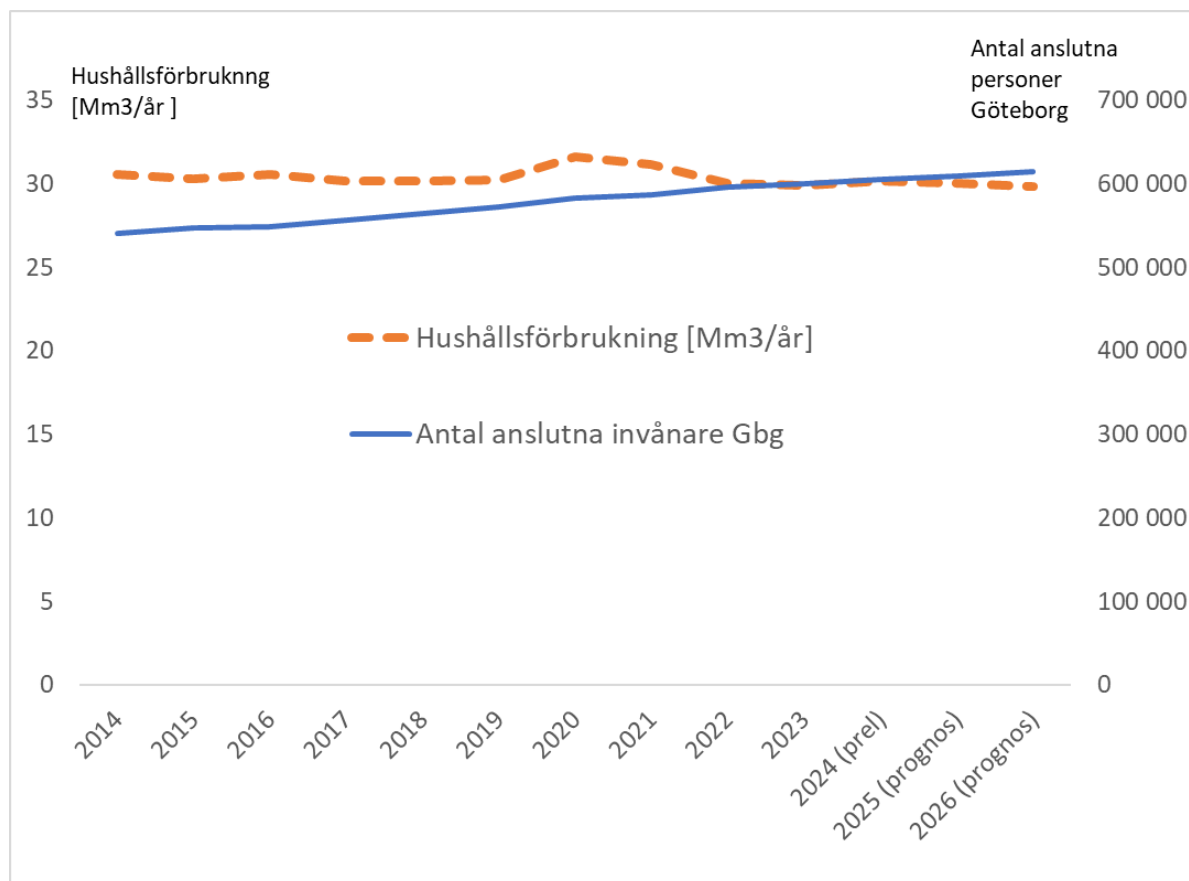
Taxeintäkterna från brukningsavgifter beror på hur stora de ingående avgifterna i taxans prislista är, på hur många debiterbara objekt per tjänst (t ex antal fastigheter med viss storlek på vattenmätare), samt på hur många kubikmeter vatten som köps. Förvaltningens prognos är att intäktsunderlaget kommer att öka något från år 2025 till år 2026. Detta innebär att avgifterna i prislistan inte behöver höjas riktigt lika mycket som intäkterna.

Den specifika hushållsförbrukningen, det vill säga förbrukningen per person, har minskat på senare år både i Göteborg och generellt i Sverige. Denna minskning förväntas fortsätta, åtminstone på lite längre sikt, till följd av ökad miljömedvetenhet, ökad andel vattensnåla installationer och att fler flerbostadshus inför IMD (individuell mätning och debitering av varmvatten). Uppmätt specifik hushållsförbrukning för år 2014 till 2024 tillsammans med prognos för 2025 och 2026 visas i stapeldiagram i figur 3.



Figur 3. Hushållsförbrukning av dricksvatten i liter per ansluten person och dygn. Uppmätta värden för 2014-2024, och prognos för 2025-2026.

Samtidigt har Göteborg en växande befolkning, en del nybyggnation och totala vattenanvändningen inklusive användning utöver hushållsförbrukning förväntas ligga relativt konstant de närmsta åren, med en liten ökning på cirka en procent 2026. Utvecklingen från 2014 och framåt för total hushållsförbrukning och antal anslutna personer illustreras i diagrammet i figur 4.



Figur 4. Debiterad total hushållsförbrukning (streckad) i Göteborg, som miljoner kubikmeter per år, och antal anslutna invånare.

Vid beräkning av taxan fördelas (bedömda) kostnader för de olika ändamålen dricks-, spill- och dagvatten ut på de betalningsskyldiga för respektive ändamål. Dagvattenkostnader delas också mellan fastighetsägare och allmänplatsmarkhållare. **Tabell 3** nedan visar hur förslaget av ökning av intäkterna från bruksavgifterna om 8 procent fördelar sig på de olika ändamålen och fast/rörlig del.

Tabell 3. Ökning av brukningstaxans huvudsakliga beståndsdelar utifrån ändamål och fast/rörlig del i förslaget för VA-taxa 2026.

Ändamål	Ökning av fast avgift (genomsnitt)	Ökning av rörlig avgift
Dricksvatten	+9,0 %	+8,0 %
Spillvatten	+5,0 %	+4,5 %
Dagvatten fastighet	+7,5 %	-
Dagvatten allmän platsmarkhållare	+8,4 %	-

Anläggningsavgifter

Kretslopp och vatten utvidgar sitt verksamhetsområde och bygger nytt ledningsnät för att ansluta nya kunder. Denna VA-utbyggnad genomförs i tre olika typer av projekt:

- Exploateringsinvesteringar - nya detaljplaneområden som initieras och genomförs samordnat av staden.
- VA-upprustning - ledningsnät byggs till områden med befintlig bebyggelse för att ersätta enskilda anläggningar. Upprustningen initieras och genomförs av Kretslopp och vatten för att efterleva krav i LAV på allmän VA-anläggning i samlad bebyggelse.
- Förtätningar - servisledning till nya avstyckningar inom befintligt verksamhetsområde initieras av fastighetsägaren och genomförs av Kretslopp och vatten.

En del av dessa investeringskostnader finansieras med anläggningsavgifter, som betalas av de fastigheter som får en ny anslutning till allmänt ledningsnät. Den del av kostnaderna som inte täcks av anläggningsavgifter finansieras via brukningsavgifterna, den årliga avgift som betalas av alla abonnenter.

Kostnadstäckningen för de tre typerna av VA-utbyggnad skiljer sig mycket åt. Vanligen uppstår merparten av förvaltningens utgifter för utbyggnad av VA till ett visst område ett tidigare år än inkomsterna. Därför följs täckningsgrad upp som medelvärden över flera år. Inkomsterna från anläggningsavgifterna periodiseras så att intäkterna fördelas på 80 år.

Förtätningar innebär normalt bara en liten kostnad för att bygga servisledning, eftersom ledningsnätet i gatan redan finns byggt sedan tidigare. Intäkter från dessa anslutningar brukar stå för ungefär hälften av den totala intäkten från anläggningsavgifter. Här är kostnadstäckningen per enskild anslutning ofta över 300 procent.

Exploateringsprojekt, som står för i snitt 80 procent av kostnaderna, ger knappt 50 procent av intäkterna enligt medelvärde för de senaste fem åren. En anledning till detta är att när man bygger nya hus på fastigheter som tidigare varit bebyggda och haft en VA-anslutning så är en stor del av anläggningsavgiften betald tidigare, endast avgift för tillkommande kapacitet kan debiteras. Här varierar ofta kostnadstäckningen per projekt mellan 20 och 40 procent.

Va-upprustningsprojekt brukar omfatta 10–15 procent av kostnaderna för VA-utbyggnad men bara 3–5 procent av intäkterna. I dessa områden ligger bebyggelsen ofta glest med stadens mått mätt och det krävs lång ledningsdragning per fastighet. Här är kostnadstäckningen per projekt ofta lägre än 30 procent.

Förvaltningen planerar för att anläggningsavgifterna 2026–2035 utformas så att avgifterna löpande uppnår cirka 70 procents kostnadstäckning som ett rullande treårsmedelvärde. Förslaget innebär att priserna som ingår i anläggningsavgifterna

höjs med cirka 10 procent år 2026, med planerad höjning om cirka 10 procent även år 2027.

För perioden 2027 och framåt är osäkerheterna mycket stora men historiken innebär att med en årlig kostnadstäckning strax över 70 procent från 2027 kommer det ta ytterligare några år innan 15-årsmedelvärdet kommer upp till målnivån. Se tabell 4.

Tabell 4. *Investeringsutgifter i miljoner kronor för utbyggnad av VA-anläggningen, förändring av taxans anläggningsavgifter samt beräknad täckningsgrad som utfall för 2024, prognos 2025, förslag 2026 samt preliminär plan för år 2027 och 2028.*

	2024 utfall	2025 prognos	2026 (förslag)	2027 (plan)	2028 (plan)**
Investeringsutgifter för utbyggnad av VA-anläggningen [mnkr]	253	224	272	341	260
Förändring av taxans anläggningsavgifter	+4%	+10%	+10%*	+10%	(-)
Täckningsgrad					
Respektive år	75%	51%	70%	66,5%	72%
Rullande 3-årsmedel	68%	54%	66%	66%	69%
Rullande 15-årsmedel	62%	60%	61%	62%	63%

*Genomsnittlig förändring av prislistans poster. Avrundning av prislistans poster innebär att föreslagen procentuell ökning varierar något per post. Avgift för lång servis för dagvatten från allmän platsmark har en större höjning i förslaget, vilket är en återgång till princip som gällt till och med 2024 att avgiftsposten ska beräknas på samma sätt som för Övrig fastighet, med avdrag för att det gäller ett av tre ändamål). Avgift för lång servis dagvatten från allmän platsmark är endast aktuell i mycket få fall.

**Prognos för förändring av anläggningsavgifter 2028 har inte beräknats ännu. Siffror är därför mycket preliminära.

Andra avgifter

Taxan omfattar även så kallade **Andra avgifter** – det är avgifter som tas ut när fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt LAV och ABVA (Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg) i något avseende. Exempelvis omfattar **Andra avgifter** avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund.

Andra avgifter beräknas utifrån bedömd självkostnad för respektive tjänst. Förvaltningen har gjort en omfattande översyn av avgifterna inför taxeärendet för 2026, bland annat utifrån inköpspriser på vattenmätare. Detta har resulterat i att flera avgifter höjts rejält i förslaget, medan vissa andra avgifter har sänkts. Några avgifter som tidigare var summerade på en rad med samma pris i prislistan för

flera mätarstorlekar/tjänster, har nu därför delats upp på flera rader med olika pris beroende på mätarens storlek. Detta gäller avgifterna *Nedtagning, inklusive uppsättning, av vattenmätare på kundens begäran, Byte av sönderfrusen eller skadad vattenmätare* och (ersättning vid) *Förekommen vattenmätare*. För *Förekommen vattenmätare* har prislistan kompletterats med ytterligare större dimensioner. Det innebär ingen principiell förändring i vad som ingår i taxan, utan endast en mer noggrann uppdelning utifrån bedömd självkostnad. *Andra avgifter* finns i Förslag till prislista i **bilaga 1**.

Förväntade effekter av förslaget

Föreslagen VA-taxa för 2026 förväntas innebära att fordran från tidigare års underuttag av taxa återställs till utgången av år 2026, och att kravet på återställande inom tre år uppfylls.

I **bilaga 3** finns statistik och illustrationer över **VA-taxans utveckling i Göteborg** över tid.

Effekten för fastighetsägare som betalar bruksavgifter enligt taxa blir en genomsnittlig kostnadsökning om cirka 7 procent. Dricks- och dagvattenavgifterna ökar något mer än spillvattenavgifterna, procentuellt sett, för att bära bedömda kostnader för respektive ändamål. I tabell 5 och tabell 6 nedan redovisas effekter i form av höjningar i kronor och procent samt totala bruks- och anläggningsavgifter för branschens typhus.

Typhus A: *Småhus (villa), ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 150 kubikmeter.*

Typhus B: *Flerbostadshus med 15 lägenheter, ansluten till ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Två parallellkopplade vattenmätare qn 2,5. Tomtyta 800 kvadratmeter. Årsförbrukning 2000 kubikmeter.*

Tabell 5. *Effekter av föreslagen taxa 2026 för bruksavgifter för branschens typhus. Priserna är i kronor inklusive moms.*

Bruksavgifter inklusive moms	Förslag 2026	Avgift 2025	Förändring	
	[kr/år]	[kr/år]	[kr]	[%]
Typhus A (villa)	11 866	11 090	+776	+7,0%
Typhus B (Per lägenhet för Typhus B)	92 946 (6 196)	87 129 (5 809)	+5 187 (388)	+6,7%

Tabell 6. Effekter av föreslagen taxa 2026 för anläggningsavgifter för branschens typhus.
Priserna är i kronor inklusive moms.

Anläggningsavgifter inklusive moms	Förslag 2026	Avgift 2025	Förändring	
	[kr]	[kr]	[kr]	[%]
Typhus A (villa)	402 150	365 500	+36 550	+10%
Typhus B	985 650	894 250	+91 400	+10%

Osäkerheter

De viktigaste osäkerheterna som förvaltningen identifierat för kostnadsutvecklingen rör kapitalkostnader och består av:

- **Genomförandetakt för investeringar** som påverkar avskrivningar och räntekostnader.
- **Räntesatser** som påverkar räntekostnaderna. Förvaltningen bedömer att räntesatserna för 2025 och 2026 kan bli högre än vad som tidigare varit antagandet. Räntekänsligheten är relativt stor – Ett förenklat räkneexempel är att om räntesatsen höjs med 10 punkter (exempelvis från 2,50 till 2,60 procent) höjs räntekostnaden 10 miljoner per år när låneskulden är 10 miljarder kronor.

Intäktsbasen i form av antal tjänster per typ och försåld volym vatten rymmer en något större osäkerhet än i föregående års taxeärenden, eftersom förslaget till VA-taxa beräknas tidigare på året.

Omvärldsläget i Europa och globalt är mer osäkert än på mycket länge, och medför risker som inte är möjliga att överblicka i nuläget.

Taxeföreskrifter

Inga ändringar i taxeföreskrifterna föreslås för 2026.

Inför 2025 genomfördes några mindre ändringar i taxeföreskrifterna. De avsåg att omhänderta synpunkter från revisionen (Revisionsrapport Stadsrevisionen: *Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad* 2024-03-19). Under 2025 kommer förvaltningen enligt beslut i kretslopp och vattennämnden 2025-02-05 § 34 KOV-2024-00762 genomföra en utvidgad utredning kring uppdraget från stadens budget 2024 att undersöka möjligheten att använda taxa som styrmedel för mer hållbar dagvattenhantering. Den utvidgade utredningen omfattar även fortsatt omhändertagande av revisionens synpunkter och nya

rekommendationer från branschorganisationen Svenskt Vatten om kommunala föreskrifter. Till detta kommer behov av justeringar av taxan utifrån förändringar i de vattenmätare som finns tillgängliga på marknaden. Denna utredning kan resultera i kommande förslag till ändringar i föreskrifter för VA-taxa att gälla från (tidigast) 2027. Förslagen kommer att tas upp för beslut tidigast under hösten 2025.

Göteborg i relation till andra svenska kommuner

Göteborg är i början av en mångårig period med betydande taxeökningar. Omfattande behov av förnyelse och nyinvesteringar utgör den enskilt viktigaste förklaringen till kostnadsökningarna, och kapitalkostnadernas andel av det som finansieras med VA-taxa ökar kraftigt. Investeringar som görs i nuläget påverkar kostnaderna för VA-kollektivet under många decennier framåt genom ökande låneskuld och långa avskrivningstider.

Denna situation med taxeökningar, växande låneskuld och ökande andel kapitalkostnader, delar Göteborg med stora delar av övriga Sverige. Branschorganisationen Svenskt Vatten beskriver förutsättningarna bland annat i rapport *R2023-03 Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp* från maj 2023.

Många kommuner har gjort betydande höjningar av VA-taxan de senaste åren, och fler höjningar är att vänta. Göteborg har en del stordriftsfördelar och ligger på liknande nivåer som jämförbara kommuner när det gäller brukningsavgifterna. Anläggningsavgifterna i Göteborg ligger relativt högt jämfört med många andra kommuner. En del av förklaringen kan vara att det på grund av markförhållanden och platsbrist är kostsamt att bygga ut VA-anläggningen i Göteborg. En annan kan vara att en del kommuner väljer att i högre grad än Göteborg finansiera VA-utbyggnaden med brukningsavgifter i stället för med anläggningsavgifter.

Svenskt Vatten samlar årligen in statistik över VA-taxorna. I **bilaga 4** finns statistik över VA-taxan i Göteborg jämfört med andra kommuner i Sverige.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Sara Stark

Förvaltningsdirektör

Tf. avdelningschef Strategisk samordning



BILAGA 1 Förslag till prislista VA-taxa 2026

VA-taxa Göteborg prislista

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: BILAGA 1 Förslag till prislista VA-taxa 2026

Beslutad av:
[FÖRSLAG]

Dokumentsort:
Kommunala föreskrifter, Normgivning mot enskild

Gäller för:
VA-taxekollektivet
Göteborg

Giltighetstid:
från 2026-01-01 tills vidare (FÖRSLAG)

Diarienummer:
KOV-2025-00123
SLK-2025-XXXXX

Senast reviderad:
Ersätter tidigare taxa (FÖRSLAG)

Datum och paragraf för beslutet:
[Text]

Dokumentansvarig:
[Funktion]

Förslag till

Prislista gällande från 2026-01-01

Prislistan nedan redovisar den aktuella avgiften som abonnenterna skall avlägga för de tjänster som nyttjas. Avgifterna är indelade efter Brukningsavgifter, Anläggningsavgifter och andra avgifter. Dessa avgifter beslutas oftast årligen av Kommunfullmäktige. Ytterligare information om avgifterna finns i VA-föreskrifterna som är en skrift som beskriver avgifterna och hur de beräknas.

Det angivna priset utan moms utgör underlag för debitering och momsen beräknas för respektive avtal med två decimaler. Fakturans totalbelopp avrundas till hela kronor. När avgifterna med moms visas utan decimaler i denna taxa är de avrundade till hela kronor.

Brukningsavgifter

Fast avgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet.

Mätarstorlek	Dricksvatten		Spillvatten		Dricksvatten och spillvatten	
	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms	Utan moms	Med moms
Kronor per mätare och år						
Småhus	1 913	2 391	1 402	1 752	3 314	4 143
qn 2,5	4 592	5 740	3 362	4 202	7 953	9 942
qn 6	11 023	13 779	8 074	10 092	19 097	23 871
qn 10	18 370	22 963	13 454	16 817	31 824	39 780
Dn 50	22 962	28 703	16 819	21 024	39 781	49 727
Dn 80	58 783	73 479	43 055	53 819	101 839	127 298
Dn 100	88 177	110 221	64 579	80 724	152 756	190 945
Dn 150	197 476	246 845	144 635	180 794	342 111	427 639

Fast avgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs fast avgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar dagvattenservis erlägger varje fastighet en småhusavgift. Den fasta avgiften för Övrig fastighet baseras på servisledningens dimension. Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
	Utan moms	Med moms
Småhus	2 562	3 203
0-160 mm	10 242	12 802
175-180 mm	13 155	16 443
200 mm	16 089	20 112
215-225 mm	23 046	28 808
250 mm	24 502	30 628
300-315 mm	40 971	51 214
350 mm	55 765	69 706
375-380 mm	64 014	80 017

Servisdimension dagvatten	Kronor per servisanslutning och år	
400 mm	72 836	91 045
450 mm	92 181	115 226
500 mm	113 803	142 254
600 mm	163 878	204 847
800 mm	291 339	364 174
1000 mm	455 221	569 026
1200 mm	655 514	819 393
2000 mm	1 820 879	2 276 099

Fast avgift för vattenmätare i brunn

Fastigheter som har vattenmätare placerad i brunn betalar dessutom en årlig avgift för de merkostnader som uppkommer i samband med byte av sådan mätare. Avgift debiteras per brunn, om det finns flera mätare i samma brunn debiteras avgift efter den största mätaren.

Mätarstorlek		
Kronor per mätarbrunn och år	Utan moms	Med moms
Småhus	650	813
qn 2,5	650	813
qn 6, qn 10	1 300	1 625
DN 50, DN 80, DN 100	1 950	2 438

Rörlig avgift för dricksvatten och spillvatten

Den rörliga avgiften beror på vilken dricksvattenmängd som har mätts upp. För småhusfastighet där vattenförbrukningen inte mäts eller som har egen vattentäkt beräknas rörlig avgift för dricksvatten och/eller spillvatten för 100 m³ per år. För Övrig fastighet beräknas avgiften för 1 500 m³ per år. Om avledd spillvattenmängd avsevärt skiljer sig från levererad dricksvattenmängd ska rörlig avgift för spillvatten beräknas efter den mängd spillvatten som avleds till den allmänna anläggningen.

Rörlig avgift		
Kronor per kubikmeter	Utan moms	Med moms
Dricksvatten	12,57	15,71
Spillvatten	11,53	14,41
Dricksvatten och spillvatten	24,10	30,13

Dagvatten från allmän plats

Avgift för dagvatten från sådan allmän platsmark som är avsedd för hela stadens behov betalas av den som förvaltar marken. Avgiften baseras på hur stor yta som är ansluten till den allmänna anläggningen och om ytan är hårdgjord eller inte.

Typ av yta		
Kronor per kvadratmeter och år	Utan moms	
Hårdgjord yta		3,22
Ej hårdgjord yta		1,19

Andra avgifter

När fastighetsägaren har beställt en åtgärd, kopplat till sin användning av VA-tjänsterna, eller när fastighetsägaren inte har uppfyllt sina skyldigheter i något avseende, debiteras avgifter enligt nedan.

Åtgärd	Kronor per åtgärd	
	Utan moms	Med moms
Nedtagning, inklusive uppsättning, av vattenmätare på kundens begäran:		
qn 2,5	1 729	2 161
qn 6	1 906	2 383
qn 10	2 006	2 508
DN 50	5 138	6 423
Sommarmätare	3 318	4 148
Kontroll av vattenmätare på kundens begäran, mätaren felfri:		
qn 2,5, qn6, qn 10	2 892	3 615
DN50, DN 80	4 392	5 490
DN 100 och större	6 592	8 240
Byte av sönderfrusen eller skadad vattenmätare:		
qn 2,5	3 692	4 615
qn 6	5 602	7 003
qn 10	6 998	8 748
DN50	11 284	14 105
Förekommen vattenmätare:		
qn 2,5	3 592	4 490
qn 6	5 492	6 865
qn 10	5 992	7 490
DN50	8 992	11 240
DN 80	16 992	21 240
DN 100	21 992	27 490
DN 150	41 992	52 990
DN 200	51 992	64 990
Förgävesbesök vid avtalad tid för uppsättning, byte eller avläsning av vattenmätare eller åtgärd avseende LTA-pump	872	1 090
Avgift för digital kommunikationsutgång	628 kr/år	785 kr/år
Avstängning och påsläpp av vatten efter beställning från kund:		
- helgfri måndag – fredag kl 07.30 – 16.00	1 460	1 825
- övrig tid	2 342	2 928
Hyra av vattenmätare:		
qn 2,5	1,53 kr/dag	1,91 kr/dag
qn 6	2,64 kr/dag	3,30 kr/dag
qn 10	2,85 kr/dag	3,57 kr/dag
DN50	5,69 kr/dag	7,12 kr/dag
DN 80	10,10 kr/dag	12,63 kr/dag
DN 100	12,87 kr/dag	16,09 kr/dag
DN 150	24,43 kr/dag	30,54 kr/dag
DN 200	30,84 kr/dag	38,55 kr/dag

Anläggningsavgifter

Servisavgift för Småhus och Övrig fastighet

Avgiften avser tre framdragna servisledningar i samma schakt i samband med utbyggnad av ledningsnät, normalt en för dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Schaktöppningsavgift tillkommer per schakt när servisledningar utförs efter beställning från fastighetsägare och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät. Om servisledningen är längre än normalt betalar man extra för den sträcka som överstiger 10 meter.

Servisavgift Småhus och Övrig fastighet	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	133 000	166 250
Övrig fastighet	209 320	261 650
Schaktöppningsavgift för Småhus	65 320	81 650
Schaktöppningsavgift för Övrig fastighet	111 000	138 750
Lång servis för Småhus, kronor per meter överstigande 10 m	13 320	16 650
Lång servis för Övrig fastighet, kronor per meter överstigande 10 m	21 800	27 250

Servisavgift för dagvatten Allmän plats

Förvaltaren av Allmän plats betalar servisavgift för dagvatten. Avgifter tillkommer i förekommande fall för schaktöppning och lång servis

Servisavgift Dagvatten Allmän plats	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Servisavgift för dagvatten	79 800	99 750
Schaktöppningsavgift för dagvatten Allmän plats	65 320	81 650
Lång servis, kronor per meter överstigande 10 m	13 080	16 350

Förbindelsepunktsavgift för dricksvatten och spillvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för vatten, förbindelsepunktsavgift enligt ”Småhus” i tabell nedan. Två eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt erlägger avgift för ”Övrig fastighet”. Avgiften för Övrig fastighet baseras på vattenmätarens storlek, uttryckt som nominell kapacitet enligt tabell.

Förbindelsepunktsavgift V och S	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Småhus	80 000	100 000
qn 2,5	208 000	260 000
qn 6	501 000	626 250
qn 10	836 000	1 045 000
DN 50	1 044 000	1 305 000
DN 80	2 672 000	3 340 000
DN 100	4 011 000	5 013 750

Förbindelsepunktsavgift för dagvatten

För småhusfastighet erläggs för varje småhus med egen förbindelsepunkt för dagvatten, förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

När två, tre eller fyra småhusfastigheter delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger varje småhus förbindelsepunktsavgift enligt "Småhus" i tabell nedan.

Fem eller fler småhusfastigheter som delar förbindelsepunkt för dagvatten erlägger avgift för "Övrig fastighet".

Avgiften för Övrig fastighet baseras på dagvattensservisens dimension. Större dimensioner än de som anges i tabellen debiteras avgift enligt kalkyl.

Förbindelsepunktsavgift D	<i>Utan moms (kr)</i>	<i>Med moms (kr)</i>
Småhus	17 520	21 900
150 / 160 mm	72 000	90 000
200 mm	114 000	142 500
215 / 225 mm	163 000	203 750
250 mm	173 000	216 250
300 / 315 mm	284 000	355 000
400 mm	502 000	627 500
500 mm	786 000	982 500

Tomtyteavgift

Tomtyteavgift erläggs normalt för de tre ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten enligt tabellen nedan. Samma avgift betalas i förekommande fall för tillkommande tomtyta.

Tomtyteavgift	<i>Utan moms (kr/m²)</i>	<i>Med moms (kr/m²)</i>
Anslutning av tre ändamål	114,00	142,50



BILAGA 2 Förslag till föreskrifter för VA-taxa

2026

Föreskrifter för VA-taxa

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: BILAGA 2 Förslag till föreskrifter för VA-taxa 2026

Beslutad av:

FÖRSLAG

Dokumentsort:

Kommunala föreskrifter, Normgivning mot enskild

Gäller för:

VA-taxekollektivet
Göteborg

Giltighetstid:

från 2025-01-01 tills vidare (oförändrat)

Diarienummer:

KOV-2025-00123
SLK-2025-xxxxx

Senast reviderad:

Ersätter tidigare föreskrifter

Datum och paragraf för beslutet:

[Text]

Dokumentansvarig:

[Funktion]

Taxa för vatten, spillvatten och dagvatten

Föreskrifter för taxa för att ansluta till och bruka den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborgs Stad

Gäller från och med 1 januari 2025.

Fastställdes av kommunfullmäktige den dag-månad-år. (KF § xx, dnr xx)

Aktuella belopp för avgifterna redovisas i en separat prislista. Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

När ny prislista träder i kraft ska brukningsavgifter som baseras på mätning tillämpas på den vattenmängd som levererats och den spillvattenmängd som släppts ut efter den dag då prislisan träder i kraft.

Förord

Lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412), i denna skrift även benämnd vattentjänstlagen, reglerar förhållandet mellan huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde dels genom denna taxa, dels genom ”Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsanläggning” (ABVA). Frågor som inte behandlas i denna taxa eller i ABVA, ska bedömas efter vattentjänstlagen eller tillämpad praxis.

Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannaskapet utövas av nämnden för Kretslopp och vatten, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som styrelsen för Gryaab utövar huvudmannaskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen Kretslopp och vatten.

Tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen i Vänersborg enligt 53 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Innehållsförteckning

Avgiftsskyldighet och betalning av avgifter

- 1§ Vem är avgiftsskyldig
- 2§ Avgifter
- 3§ Fastighetstyper
- 4§ När inträder avgiftsskyldigheten
- 5§ Fakturering och betalning av avgifter
- 6§ Undantag från taxa

Anläggningsavgifter

- 7§ Anläggningsavgifter för fastighet
- 8§ Undantag från normalfallet
- 9§ Anläggningsavgift för byggnad på allmän plats
- 10§ Anläggningsavgift för avvattning av allmän plats
- 11§ Extra åtaganden

Brukningsavgifter

- 12§ Brukningsavgifter för fastighet och byggnad på allmän plats
- 13§ Brukningsavgift för förvaltare av allmän plats
- 14§ Rörlig avgift för dricksvatten - mätning
- 15§ Läckage
- 16§ Mätfel
- 17§ Rörlig avgift för spillvatten - mätning
- 18§ Rörlig avgift för vatten och spillvatten utan mätning
- 19§ Reduktion för urinseparering
- 20§ Andra avgifter
- 21§ Överenskommelse vid särskilda åtgärder

Avgiftsskyldighet och avgifter

1§ Vem är avgiftsskyldig

För att täcka nödvändiga kostnader för Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är även den som enligt 2 och 4 §§ Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster jämställs med fastighetsägare.

Avgiftsskyldig för avledning av dagvatten från allmän plats är den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i vattentjänstlagen är uppfyllda.

2§ Avgifter

2.1 Olika avgifter

Avgifterna utgörs av **anläggningsavgifter** och **brukningsavgifter**.

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

2.2 Vattentjänster

Avgiftsskyldighet föreligger för följande ändamål inom va-anläggningens verksamhetsområde:

- Dricksvattenförsörjning (V) till fastighet
- Spillvattenavledning (S) från fastighet
- Dagvattenavledning (D) från fastighet och från allmän plats. Med "dagvatten" menas i denna taxa dag- och dräneringsvatten från fastighet och allmän plats.

3§ Fastighetstyper

I dessa taxeföreskrifter avses följande:

Småhusfastighet: Fastighet som enligt Skatteverket definieras som *småhusenhet* och är avsedd för bostadsändamål och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål.

Övrig fastighet: Alla fastigheter som inte är småhusfastighet, till exempel flerbostadshus, industrier och offentlig verksamhet, och som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas.

Då flera småhus har en gemensam förbindelsepunkt genom gemensamhetsanläggning definieras de som Övrig fastighet. Undantag från denna regel gäller vid debitering av brukningsavgift för dagvatten enligt §12 punkt 2.

Obebyggd fastighet: Fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men ännu inte bebyggt.

Allmän platsmark: Mark som i detaljplan redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

4§ När inträder avgiftsskyldigheten

4.1 Förbindelsepunkt upprättas

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen dricksvatten, spillvatten och dagvatten inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat den avgiftsskyldige om detta samt förbindelsepunktens läge i plan och höjd.

Förbindelsepunkt kan upprättas av huvudmannen för den allmänna va-anläggningen även utan beställning från fastighetsägare. Taxan förutsätter att samtliga villkor för avgiftsskyldighet enligt vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.2 Förbindelsepunkt upprättas inte

Avleds dagvatten till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättas, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och den avgiftsskyldige informerats om detta.

Avgiftsskyldighet för dagvatten inträder även när åtgärder för bortledande av dagvatten från gatan blivit utförda och fastighetsägaren blivit informerad om detta.

4.3 Tillkommande avgifter

Avgiftsskyldighet för tillkommande tomtyta inträder när fastighetsreglering vunnit laga kraft.

Avgiftsskyldighet för ändamålen V och S på grund av utökad vattenmätarkapacitet inträder när ny mätarkapacitet är installerad.

Avgiftsskyldighet för ändamålet D på grund av ändrad servisdimension inträder när den nya servisdimensionen är utförd och fastighetsägaren blivit informerad om detta.

4.4 Taxa som ska tillämpas

Avgifter ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

5§ Fakturering och betalning av avgifter

5.1 Tid för betalning

Sedan avgiftsskyldighet inträtt ska avgift betalas inom den tid som anges på faktura.

Betalas debiterat belopp inte i tid som anges på faktura ska dröjsmålsränta erläggas enligt § 6 räntelagen, från den dag som betalning skulle ha skett.

5.2 Fakturering och avläsning av vattenmätare

Fakturering av bruksavgift sker två, fyra eller tolv gånger per år enligt beslut av huvudmannen. Fast bruksavgift delas upp över året beroende på faktureringsfrekvens. Rörlig bruksavgift debiteras baserad på mätt, förbrukad vattenmängd eller annan grund som anges i 14§ - 18§. Både fast och rörlig avgift debiteras i efterskott.

Avläsning av vattenmätare och debitering efter verklig förbrukning ska göras i genomsnitt minst en gång per år. Fakturering mellan mätaravläsningarna görs efter uppskattad förbrukning.

Fastighetsägaren ska meddela huvudmannen avläsning som underlag för slutdebitering i samband med överlåtelse av fastighet. Fastighetsägaren är också skyldig att anmäla till huvudmannen om förändringar sker i fastighetens verksamhet som väsentligt påverkar dricksvattenförbrukningen.

5.3 Betalningsplan för anläggningsavgift

Enligt § 36 lagen om allmänna vattentjänster kan en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren begär det och om godtagbar säkerhet ställs. För obetalt belopp ska utgå ränta enligt räntelagen.

5.4 Anstånd med betalning av tomyteavgift för övrig fastighet

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, för Övrig fastighet medge anstånd med erläggande av anläggningstaxans tomyteavgift för andel av fastighetsareal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten. Anstånd medges för högst 10 år. Om mark genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten under anståndstiden upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning. För obetalt belopp utgår ränta enligt räntelagen från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

6§ Undantag från taxa

6.1 Särtaxa

Om kostnaden för att förse viss eller vissa fastigheter med vatten, spillvatten och dagvatten i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, kan avgift utgå enligt särskild antagen särtaxa.

6.2 Oskäligen avgiftsfördelning

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna anläggningsavgift enligt 7§ -11§ eller bruksavgift enligt 12§ - 21§ får huvudmannen komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

Anläggningsavgifter

7§ Anläggningsavgifter för fastighet

7.1 Avgifter

För fastighet ska erläggas anläggningsavgift enligt följande:

a) Servisavgift

En avgift som avser framdragning av servisledning till förbindelsepunkter för V, S och D. Avgiften beror på typ av fastighet enligt 3§ stycke 1 och 2, som servisledningen ska betjäna. Avgiften avser framdragna servisledningar i samma schakt.

b) Schaktöppningsavgift

En avgift per schakt då servisledning efter beställning från fastighetsägare byggs och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät.

c) Förbindelsepunktsavgift dricksvatten (V) och spillvatten (S)

En avgift som erläggs för varje upprättad förbindelsepunkt för V för fastigheter som nyttjar både dricksvatten och spillvatten. Avgiften beror på fastighetens möjlighet att nyttja den allmänna anläggningen och baseras normalt på vattenmätarens kapacitet och typ av fastighet. Förbindelsepunktsavgift debiteras för den sammanlagda nominella mätarkapacitet som finns på fastigheten, oavsett antalet servisledningar eller schakter. För småhusfastighet debiteras avgift för minsta vattenmätarstorlek. För övrig fastighet avgör Kretslopp och vatten antal och storlek på vattenmätare som behövs, utifrån det behov av flöde som fastighetsägaren beskriver i ansökan om va-anslutning.

Om förbindelsepunkt upprättas för ändamålet S för fastighet som endast nyttjar ändamålet spillvatten, beräknas avgiften efter huvudmannens bedömning av sannolikt flöde för vatten.

d) Förbindelsepunktsavgift för dagvatten (D)

En avgift som erläggs för varje upprättad förbindelsepunkt för D för fastigheter som avleder dagvatten till allmän anläggning. Avgiften beror på servisledningens dimension och typ av fastighet.

Avgiften är baserad på framlagd ledningsdimension för fastighetens behov att avleda dagvatten, oavsett om dagvattnet avleds till ledning för enbart dagvatten eller till en kombinerad ledning för spill- och dagvattenavlopp.

Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

e) Tomtyteavgift

En avgift för utbyggnad av ledningsnät för vatten, spillvatten och dagvatten. Tomtyteavgift debiteras för fastighetens areal enligt uppgifter i lantmäteriets fastighetsregister. Har fastigheten andel i samfällad fastighet ska tomtyteavgift debiteras som motsvarar fastighetens andel. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till fastigheternas bruttoarea (BTA).

7.2 Gemensam förbindelsepunkt

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas förbindelsepunktsavgift och servisavgift enligt 7.1 lika mellan fastigheterna. Om anslutning av ytterligare fastighet till gemensam förbindelsepunkt kräver ökad servisdimension och/eller ökad mätarkapacitet debiteras den tillkommande fastigheten avgift för tillkommande kapacitet.

7.3 Tillkommande förbindelsepunkt

Upprättas ytterligare förbindelsepunkter ska tillkommande avgift enligt 7.1 erläggas. Förbindelsepunktsavgift erläggs endast för extra förbindelsepunkt för dricksvatten och dagvatten. För fastighet som är ansluten till både dricksvatten och

spillvatten debiteras 100 % förbindelsepunktsavgift för varje förbindelsepunkt för dricksvatten, oavsett antal spillvattensserviser.

7.4 Förbindelsepunktsavgift för obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet ska erläggas anläggningsavgift som om den var bebyggd. Förbindelsepunktsavgift för V och S för Övrig fastighet debiteras för minsta storlek på vattenmätare. Tillkommande förbindelsepunktsavgift debiteras när beställning av anslutning inkommit till huvudmannen för den allmänna va-anläggningen och erforderlig mätarkapacitet kan fastställas.

7.5 Avgiftsreduktion för urinseparering

För fastighet från vilken urin, eller urin och fekalier, inte avleds till den allmänna spillvattenanläggningen, utan återförs till jordbruket eller till användning där näringsämnen nyttiggörs, får huvudmannen besluta om 20 % reduktion av förbindelsepunktsavgiften för V och S enligt 7.1 b, vid anslutning av ändamålet spillvatten.

7.6 Begränsningsregel för tomtYTEavgift

För bostadsfastigheter gäller en begränsningsregel som innebär att avgift för tomtYTE endast tas ut intill ett belopp som motsvarar summan av servisavgift och förbindelsepunktsavgifter.

Vid ändrade förhållanden avseende 7.1a, c eller d tas ytterligare tomtYTEavgift ut i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger. De sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar summeras inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 7.1 a även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

7.7 Tillkommande tomtYTE

Ökar fastighets tomtYTE med mer än 250 m² ska tomtYTEavgift erläggas för tillkommande yta om den härstammar från en fastighet för vilken tomtYTEavgift inte ska anses vara betald tidigare. Sker successiv ökning av tomtYTEn ska debitering göras då totala ökningen uppgår till 250 m² eller mer. Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtYTE iakttas begränsningsregeln i 7.6.

8§ Undantag från normalfallet

I normalfallet upprättas en förbindelsepunkt för dricksvatten, spillvatten samt dagvatten samtidigt och i samma rörgrav. Vid avvikelser från normalfallet, då förbindelsepunkter för olika va-ändamål upprättas vid olika tidpunkter eller i separata rörgravar betalas anläggningsavgift med tillämpning av 7§ men med avgift beräknad enligt 8.1 - 8.4 nedan. Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift enligt 7.1.

Avledning av dag- och dräneringsvatten från fastighet och avledning av dagvatten från allmän plats anses såväl var för sig som tillsammans, utgöra ett va-ändamål (anläggningsavgift för D betalas bara en gång).

8.1 Anslutning till endast ett eller två ändamål

För fastighet som tidigare inte nyttjar den allmänna va-anläggningen, och är avgiftsskyldig för endast ett eller två av ändamålen V, S eller D betalas reducerad

avgift enligt nedan för ledningar i samma rörgrav. Normalt utgör ändamålet spillvatten den första ledningen och det första ändamålet.

Servisavgift

En ledning	60 %
Två ledningar	80 %

Förbindelsepunktsavgift V och S

Första ändamålet	60%
------------------	-----

Tomtyteavgift

Ett ändamål	60 %
Två ändamål	80 %

8.2 Tillkommande anslutning i samma rörgrav

För fastighet som nyttjar den allmänna va-anläggningen, och har betalat anläggningsavgift för ett eller två ändamål, betalas vid anslutning av varje tillkommande ändamål reducerad avgift enligt nedan för ledningar i samma rörgrav som befintlig anslutning.

Servisavgift

För tillkommande anslutning till befintlig servisledning	20 %
--	------

Förbindelsepunktsavgift V och S

Andra ändamålet	40 %
-----------------	------

Tomtyteavgift

För varje tillkommande ändamål	20 %
--------------------------------	------

8.3 Tillkommande anslutning i ny rörgrav

För fastighet som nyttjar den allmänna va-anläggningen, och har betalat anläggningsavgift för minst ett ändamål, betalas vid anslutning av varje tillkommande ändamål reducerad avgift enligt nedan för ledningar i ny rörgrav. För varje rörgrav debiteras dessutom schaktöppningsavgift.

Servisavgift

En ledning	60%
------------	-----

Förbindelsepunktsavgift V och S

Andra ändamålet	40%
-----------------	-----

Förbindelsepunktsavgift D

Varje ytterligare ledning	100%
---------------------------	------

Tomtyteavgift

Varje tillkommande ändamål	20 %
----------------------------	------

8.4 Avgift för lång servis

För servisledning som är längre än 10 meter debiteras extra avgift för varje meter överstigande 10 meter:

En ledning	60 %
Två ledningar	80 %

Tre ledningar	100%
Varje ytterligare ledning i samma schakt	20%

8.5 Avgift för dagvatten betald före 1992

För fastighet som betalat gatukostnadsersättning för avlopp eller anläggningsavgift för dagvatten enligt va-taxa senast 1992 debiteras inte tillkommande avgift enligt 8.2 eller 8.3 när förbindelsepunkt för dagvatten upprättas och/eller åtgärder för avvattning av gata blivit utförda.

9§ Anläggningsavgift för byggnad på allmän plats

För byggnad på allmän plats eller jämförbart område utgår anläggningsavgift med tillämpning av bestämmelserna i denna taxa.

För byggnad med väl avgränsad verksamhetsyta beräknas tomtyteavgift med motsvarande area. När mark upplåtes utan särskild avgränsning av tomt beräknas tomtyteavgift med area motsvarande den yta som nyttjas.

10§ Anläggningsavgift för avvattning av allmän plats

När servisledning anläggs för avvattning av allmän plats eller jämförbart område ska förvaltare av den allmänna platsen betala servisavgift med tillämpning av bestämmelserna i denna taxa.

11§ Extra åtaganden

11.1 Fastighetsägare begär annat utförande

Om en fastighetsägare ansöker om att ledningar utförs på annat sätt eller förses med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, och huvudmannen kan godkänna detta, ska fastighetsägaren, utöver anläggningsavgifter enligt 8 - 9§§, ersätta huvudmannens merkostnader enligt kalkyl.

11.2 Fastighetsägare begär att servisledning byts

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska utföras i stället för redan befintlig, och huvudmannen kan godkänna detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del. Avgift för pluggning ingår i servisavgiften.

11.3 Sprinkler

För vattenservis som enbart eller huvudsakligen dimensioneras för sprinklerändamål beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

11.4 Utanför verksamhetsområdet

För fastighet belägen utanför verksamhetsområdet men som kan beviljas anslutning enligt avtal beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

11.5 Byggnad på allmän plats

För byggnad eller anläggning på allmän plats som beviljas anslutning till tillfälliga serviser beräknas servisavgift enligt kalkylerad kostnad och debiteras enligt verklig kostnad.

Brukningsavgifter

12§ Brukningsavgifter för fastighet och byggnad på allmän plats

12.1 Avgifter

För bebyggd fastighet, för fastighet som varit bebyggd och för byggnad på allmän plats för vilken förbindelsepunkt finns upprättad, ska erläggas brukningsavgift enligt nedan. Avgift utgår per fastighet för:

- a) Dricksvatten
 - en fast avgift per år beroende av vattenmätarens storlek och typ av fastighet. Småhus debiteras enligt avgift för minsta vattenmätarstorlek. För övrig fastighet avgör Kretslopp och vatten antal och storlek på vattenmätare som behövs, utifrån det behov av flöde som fastighetsägaren beskrivit i ansökan om va-anslutning.
 - en rörlig avgift beroende av mängd levererat dricksvatten
 - en fast avgift per år för de fastigheter där vattenmätaren är placerad i en brunn
- b) Spillvatten
 - en fast avgift per år beroende av vattenmätarens storlek och typ av fastighet
 - en rörlig avgift beroende av mängd levererat dricksvatten
- c) Dagvatten
 - en fast avgift per år beroende av servisledningens dimension och typ av fastighet

Fast avgift för dagvatten är baserad på framlagd ledningsdimension för fastighetens behov att avleda dagvatten, oavsett om dagvattnet avleds till ledning för enbart dagvatten eller till en kombinerad ledning för spill- och dagvattenavlopp.

Om avledning av dagvatten till allmän anläggning sker utan att särskild förbindelsepunkt har upprättats beräknas avgiften för motsvarande erforderlig ledningsdimension.

12.2 Gemensam förbindelsepunkt för dagvatten

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för två, tre eller fyra Småhusfastigheter, betalar varje fastighet avgift enligt 12.1.c för småhus.

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för fem eller fler Småhusfastigheter fördelas avgift enligt 12.1.c för Övrig fastighet lika mellan fastigheterna.

Är förbindelsepunkt för dagvatten gemensam för två eller fler Övrig fastighet fördelas avgift enligt 12.1.c för Övrig fastighet lika mellan fastigheterna.

13§ Brukningsavgift för förvaltare av allmän plats

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska erlagga brukningsavgift för bortledning av dagvatten genom den allmänna dagvattenanläggningen. Avgift utgår för ytor som är till för hela stadens behov och med det avses större vägar, spårvägsområde, parker samt evenemangs- och julhandelsområdet. Avgiftsgrundande ytor fastställs av huvudmannen i särskilt PM.

Avgiften beräknas per ytenhet allmän platsmark och ytorna delas in i hårdgjorda respektive ej hårdgjorda ytor.

14§ Rörlig avgift för dricksvatten – mätning

Rörlig avgift för dricksvatten beräknas efter den vattenmängd som levererats till fastigheten från den allmänna anläggningen. Levererad vattenmängd fastställs genom mätning om inte huvudmannen medger undantag härifrån.

15§ Läckage

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt dricksvatten som levereras till fastigheten. Om bortrunnet vatten vid betydande läckage på fastighetens VA-installation inte har avletts genom fastighetens spillvattenledning kan reducering av spillvattenavgiften medges. För att reducerad avgift ska beviljas ska fastighetsägaren rimligen inte kunnat känna till läckaget. Huvudmannen uppskattar mängden bortrunnet vatten.

16§ Mätfel

Finns misstanke om att vattenmätaren visar annan förbrukning än den verkliga kan huvudmannen undersöka mätaren om huvudmannen finner det nödvändigt eller fastighetsägaren begär det. Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDAC's föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Om fastighetsägaren har begärt undersökningen och mätaren godkänns ska undersökningen bekostas av fastighetsägaren, i annat fall bekostas den av huvudmannen.

17§ Rörlig avgift för spillvatten – mätning

Nyttjar fastigheten den allmänna va-anläggningen för såväl dricksvatten som spillvatten anses mängden avlett spillvatten vara samma mängd som det dricksvatten som levererats till fastigheten enligt 14§.

Om avledd spillvattenmängd avsevärt skiljer sig från levererad dricksvattenmängd ska rörlig avgift för spillvatten beräknas efter den mängd spillvatten som avleds till den allmänna anläggningen. Mängden ska bestämmas efter mätning på fastighetsägarens bekostnad av berörda dricksvatten- och spillvattenmängder eller efter huvudmannens uppskattning.

Vatten som definieras som spillvatten men som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten, tvättvatten från fasad, bergvärmeborrning och dylikt) anses ingå i bruksavgift för dagvatten enligt 12.1.c.

18§ Rörlig avgift för vatten och spillvatten utan mätning

Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning eller om fastigheten inte brukar den allmänna dricksvattenanläggningen, beräknas rörlig avgift för dricksvatten respektive spillvatten efter en schablonförbrukning. För Småhusfastighet betalas rörlig avgift för 100 m³ per år och för Övrig fastighet 1 500 m³ per år.

19§ Reduktion för urinseparering

För fastighet, från vilken urin, eller urin och fekalier inte avleds till den allmänna spillvattenanläggningen, utan återförs till jordbruk eller till annan användning där näringsämnen nyttiggörs, får huvudmannen besluta om reduktion av bruksavgiften för spillvatten. Förutsättningarna är att erforderligt tillstånd erhållits från miljönämnden, och att fastighetsägaren fortlöpande kan visa att avskild urin, eller urin och fekalier, omhändertas på annat sätt, som kan godkännas av miljönämnden.

20§ Andra avgifter

Avgift debiteras om huvudmannen på fastighetsägarens begäran, eller på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen, stängt av vattentillförseln eller vidtagit annan åtgärd.

21§ Överenskommelse vid särskilda åtgärder

Har fastighetsägaren begärt att huvudmannen ska genomföra åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd krävts på grund av fastighetens va-förhållanden, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren om avgiftens storlek.



Bilaga 3

Statistik över VA-taxans utveckling i Göteborg

2025-03-05

Taxeutveckling i Göteborg

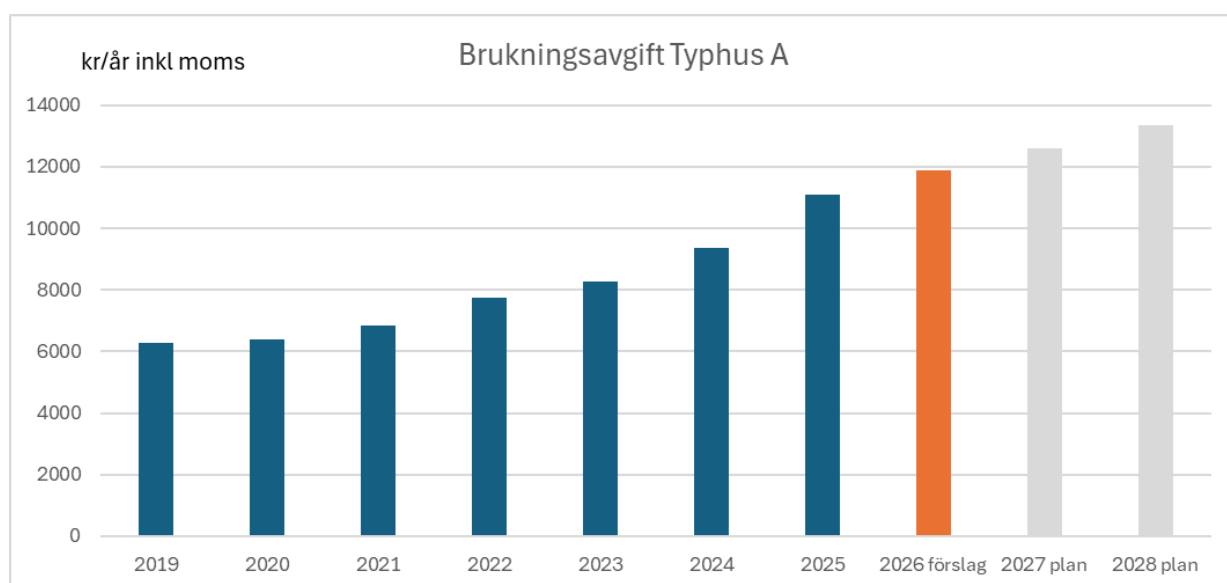
Diagrammen i denna bilaga visar taxans utveckling 2019-2028 i form av tidigare beslutade, föreslagna (2026) och planerade (2027,2028) avgifter för branschens typhus.

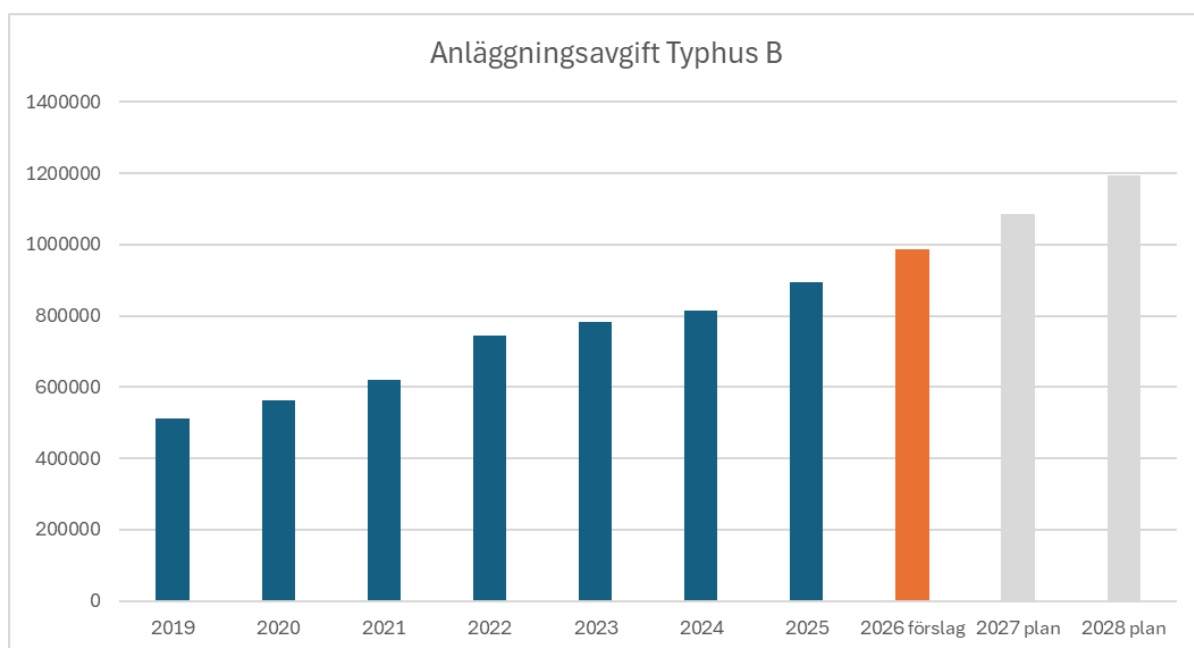
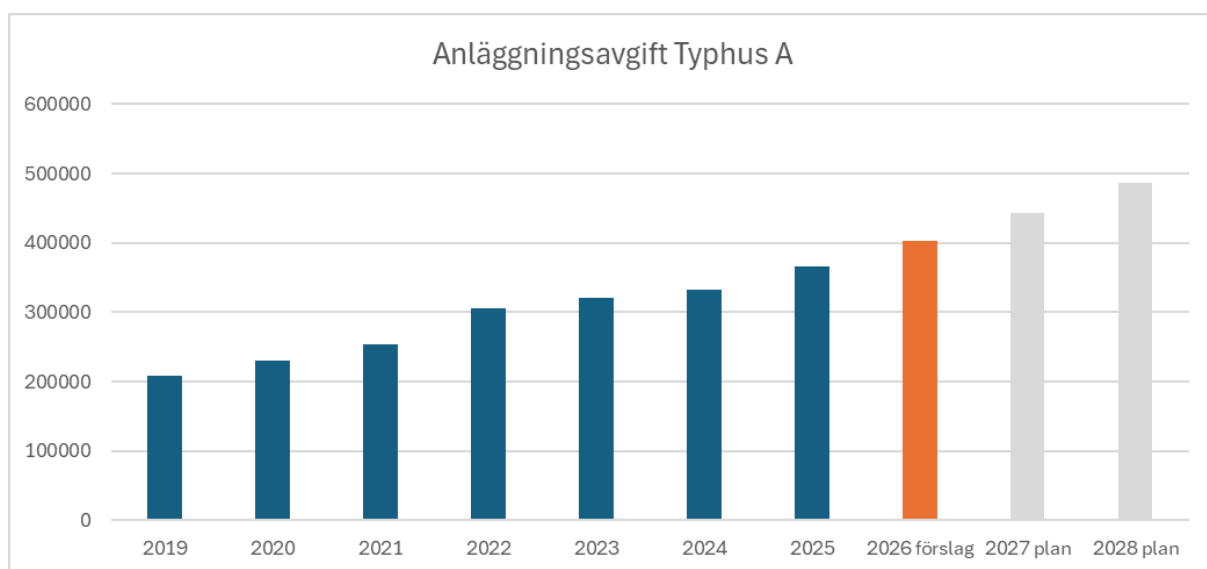
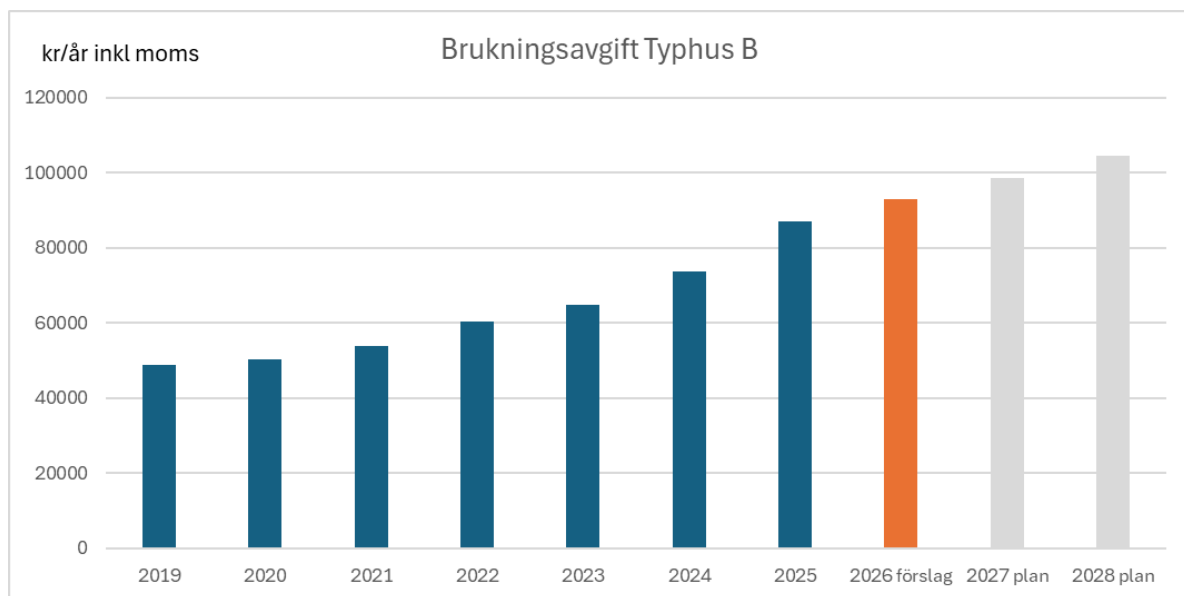
Typhus A - villa

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus A, som definieras som ett småhus med en tomtyta som är 800 kvadratmeter, och som är ansluten till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus A har en årlig vattenförbrukning på 150 kubikmeter.

Typhus B – flerbostadshus med 15 lägenheter

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus B, som definieras som ett flerfamiljshus med 15 lägenheter på en 800 kvadratmeter stor fastighet och som är ansluten alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus B har två parallellkopplade vattenmätare av storlek q_n2,5 och en årsförbrukning på 2 000 kubikmeter.







Bilaga 4

Statistik över VA-taxa i svenska kommuner 2025

2025-03-05

Branschens jämförelseexempel

Svenskt Vatten genomför årligen statistikundersökningar för VA-taxan i Sveriges kommuner, och uppgifter i denna bilaga är hämtade från dessa undersökningar.

I skrivande stund saknas uppgifter från några kommuner, som ännu inte hunnit besluta och/eller rapportera in taxeuuppgifter för 2025, därför är vissa fält tomma i diagrammen.

Som underlag för jämförelser över tid och mellan kommuner används följande exempel:

Typhus A - villa

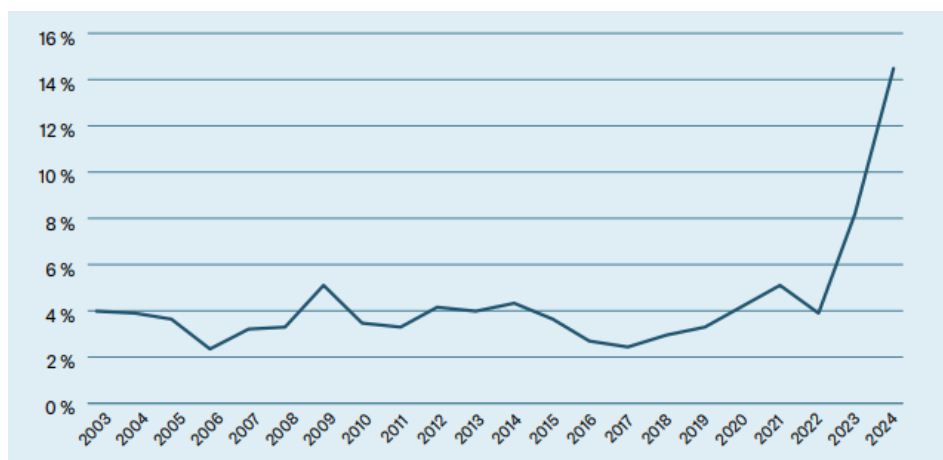
Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus A, som definieras som ett småhus med en tomtyta som är 800 kvadratmeter, och som är ansluten till alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus A har en årlig vattenförbrukning på 150 kubikmeter.

Typhus B – flerbostadshus med 15 lägenheter

Jämförelsen görs för en fiktiv fastighet, typhus B, som definieras som ett flerfamiljshus med 15 lägenheter på en 800 kvadratmeter stor fastighet och som är ansluten alla tre ändamålen dricks-, spill- och dagvatten. Typhus B har två parallellkopplade vattenmätare av storlek q_n2,5 och en årsförbrukning på 2 000 kubikmeter.

Historiska taxeökningar

Nedanstående diagram är hämtat från Svenskt Vattens senaste rapport över taxestatistiken; 2024 års taxestatistik, juni 2024. Diagrammet visar genomsnittliga höjningar av VA-taxans brukningsavgifter för typhus A. De genomsnittliga höjningarna i Sverige 2023 (8 procent) och 2024 (14 procent) var mycket högre än snittet bakåt i tiden.

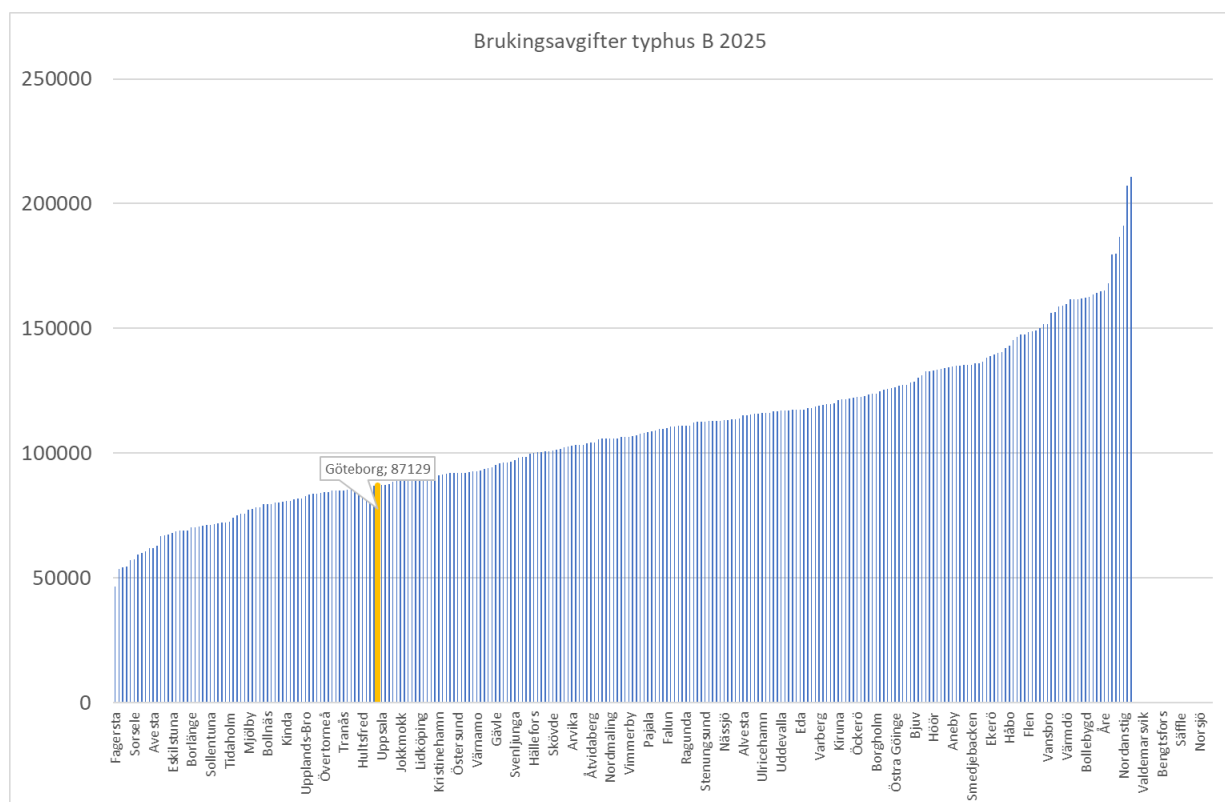
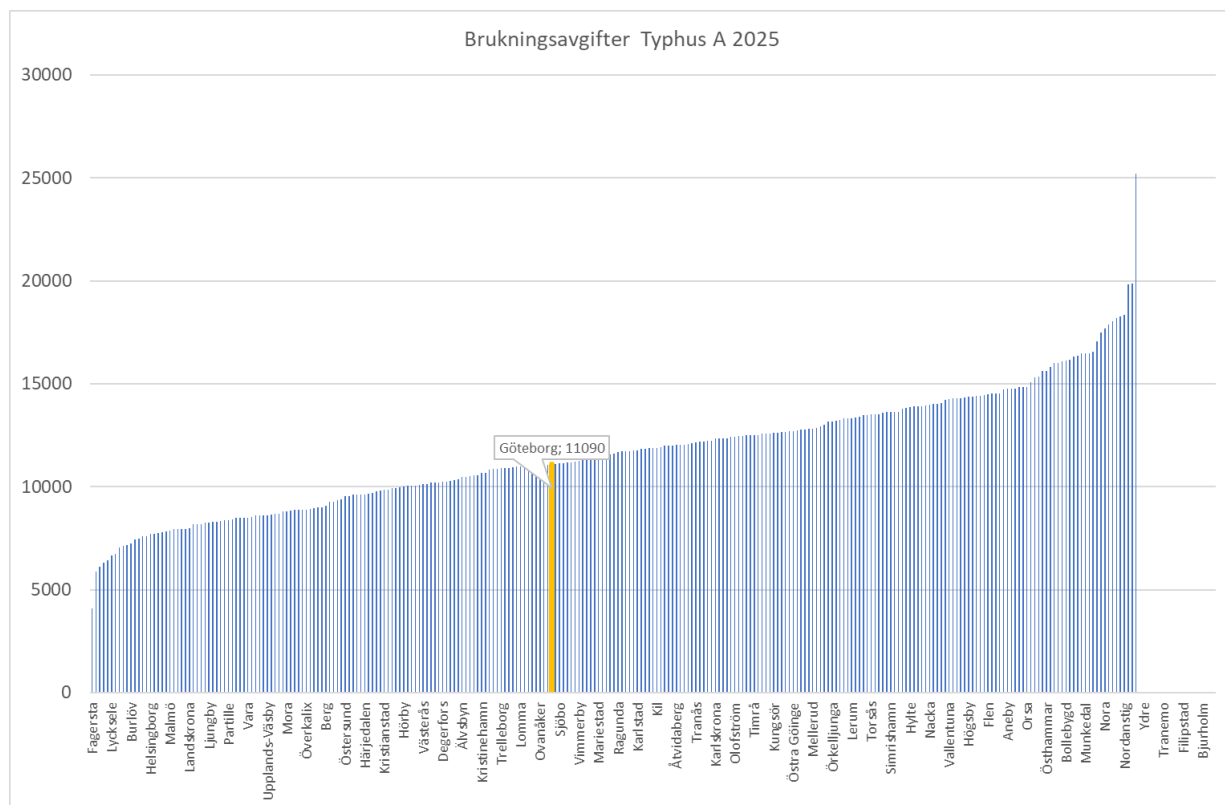


Figur 1. Genomsnittlig höjning av VA-taxans brukningsavgift för typhus A i Sverige. Källa: Svenskt Vatten (Rapport 2024 års taxestatistik, juni 2024).

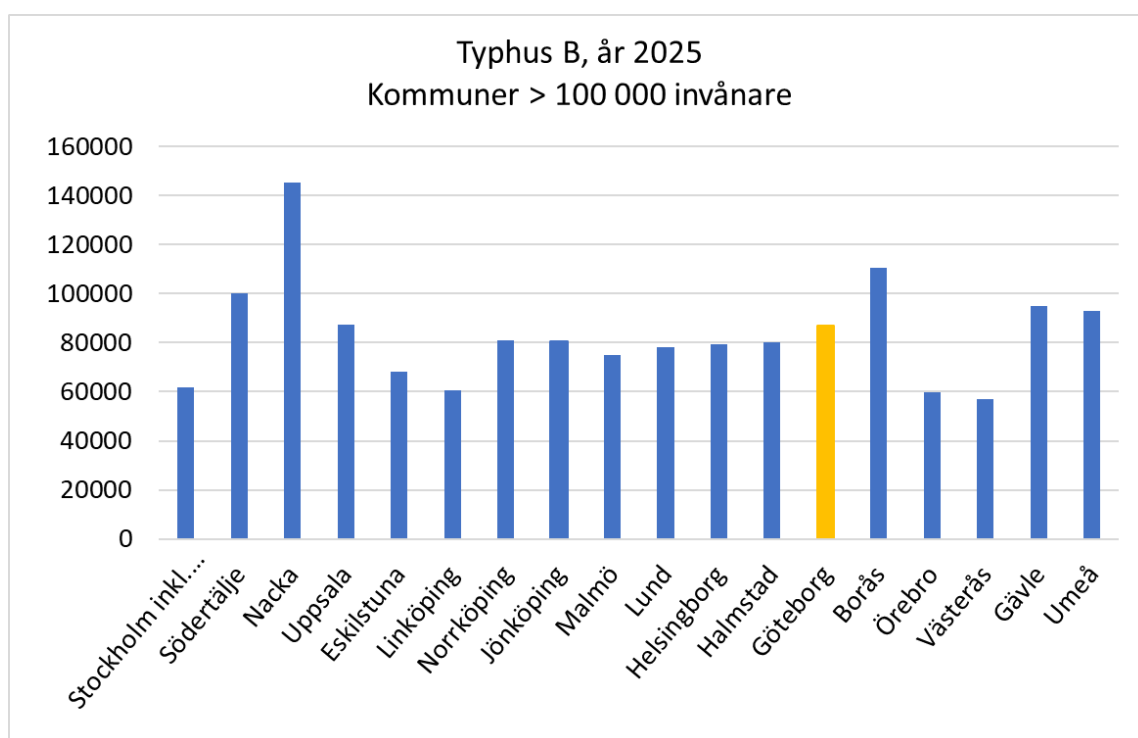
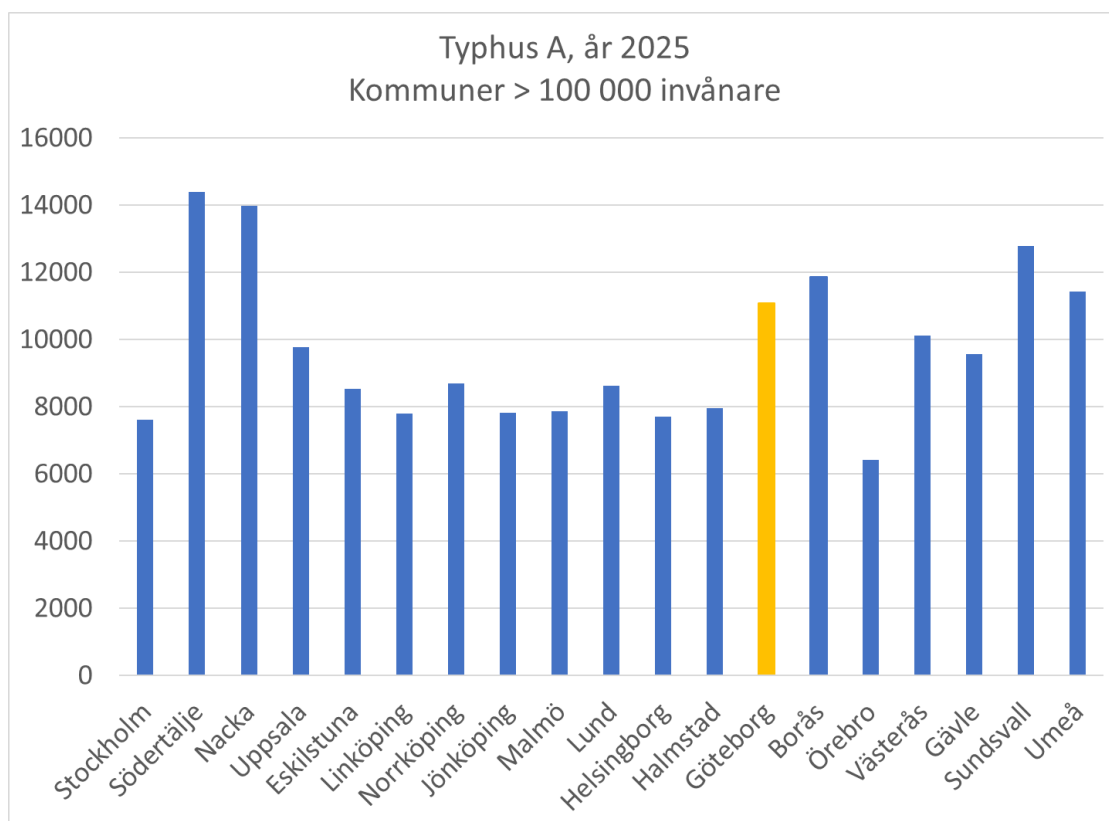
Brukningsavgifter 2025

Diagrammen visar belopp i kronor per år inklusive moms.

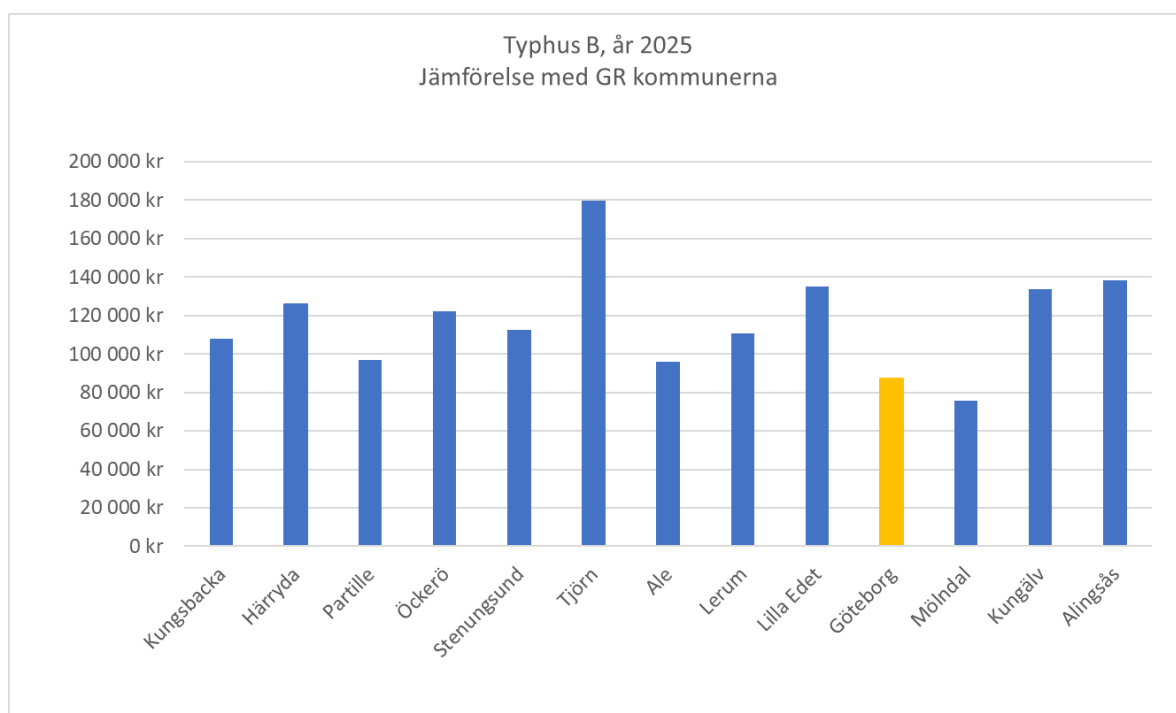
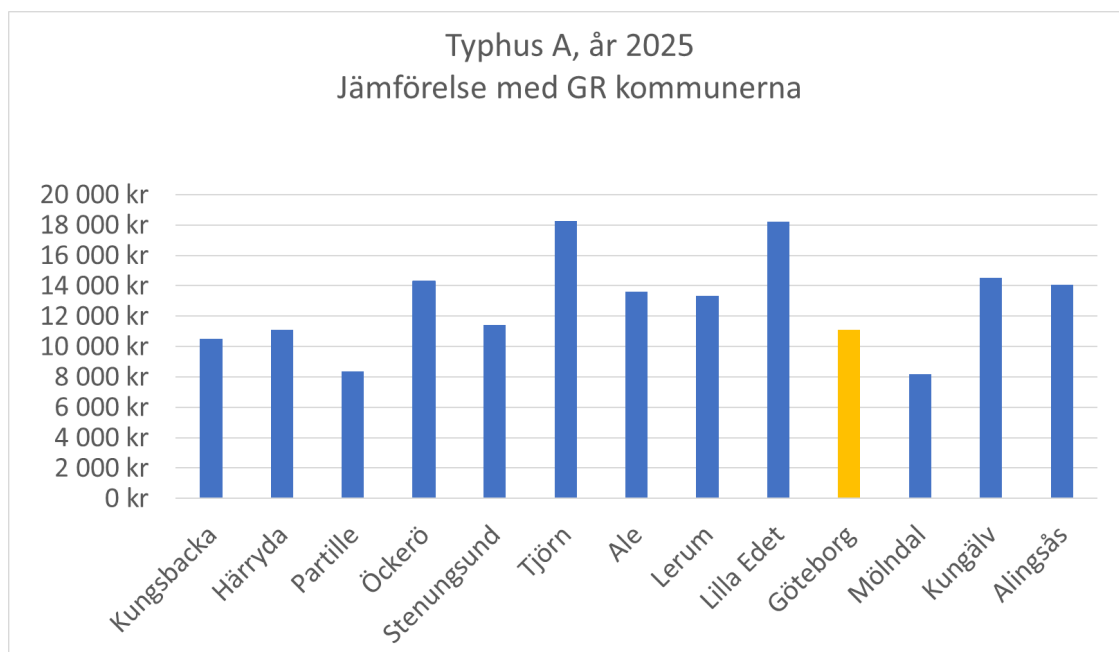
Hela Sverige



Stora kommuner över ca 100 000 invånare



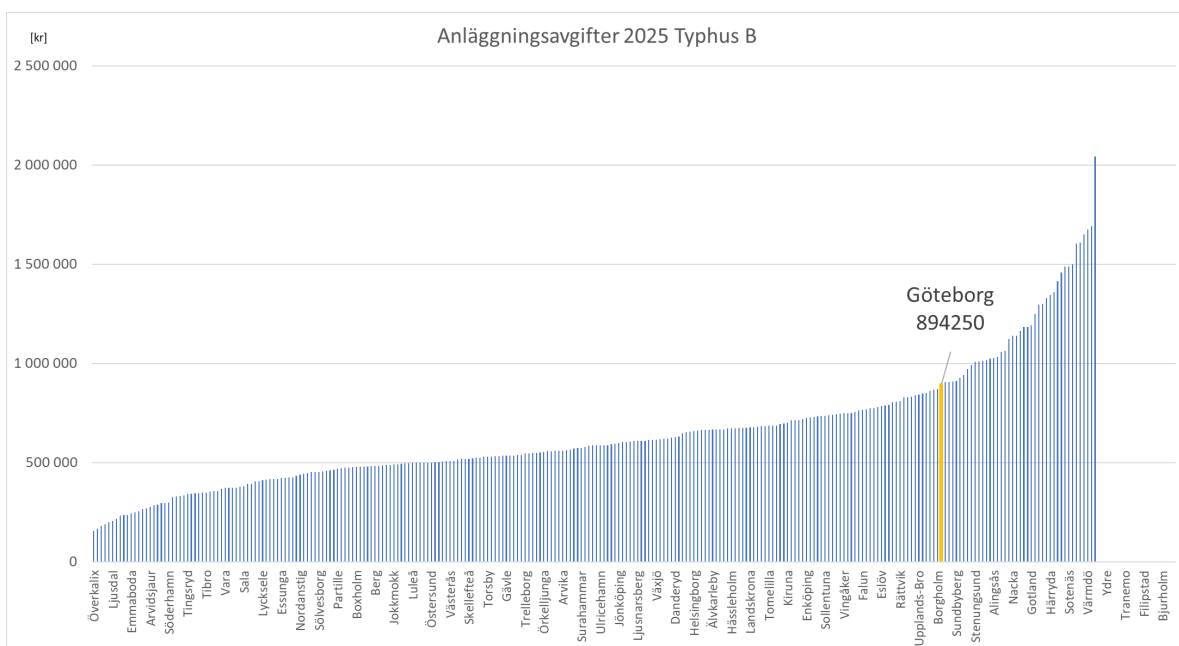
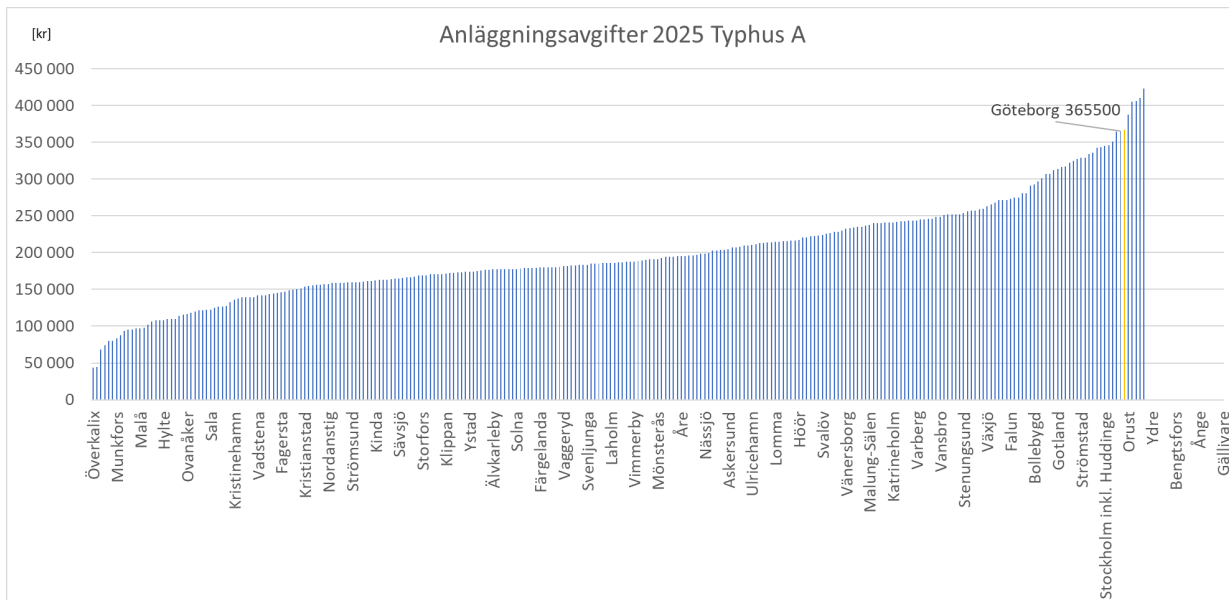
Göteborgsregionen



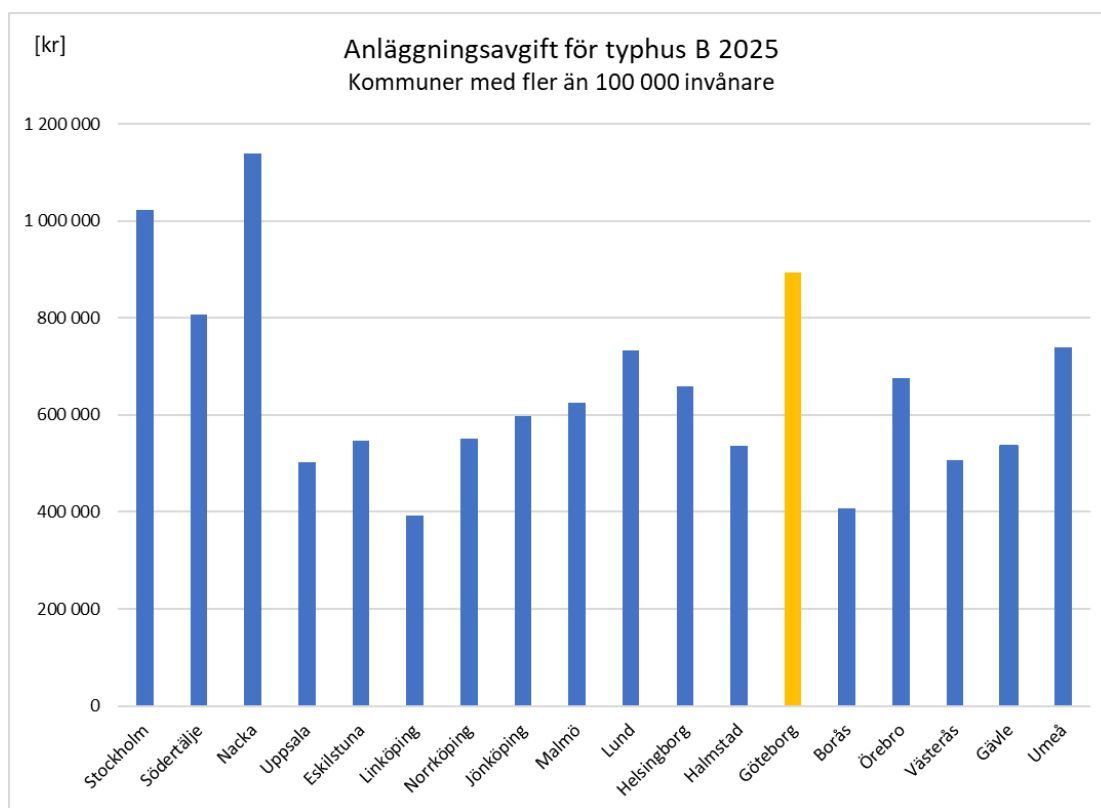
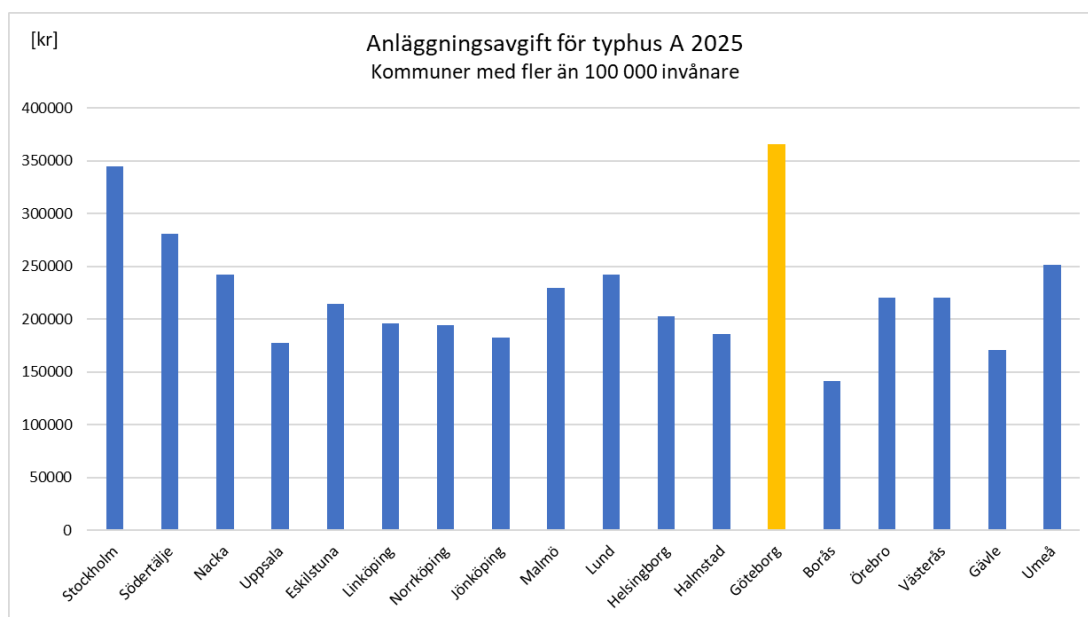
Anläggningsavgifter 2025

Diagrammen visar belopp i kronor inklusive moms.

Hela Sverige



Stora kommuner över ca 100 000 invånare



Göteborgsregionen

